

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Хмельницький національний університет
Освітня програма	23815 Агроінженерія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	208 Агроінженерія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Хмельницький національний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	23815
Назва ОП	Агроінженерія
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	208 Агроінженерія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Кириченко Роман Васильович, Грицевич Андрій Ігорович, Кірчук Руслан Васильович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	04.04.2023 р. – 06.04.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://gma.khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/20/vidomosti_samoocinyuvannia_208-agro.pdf
Програма візиту експертної групи	https://gma.khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/20/program_agro_2023_akred.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

У Хмельницькому національному університеті належним чином забезпечується виконання принципів академічної свободи, академічної доброчесності та студентоцентричного підходу під час провадження освітньої діяльності за ОП 208 Агроінженерія. Налагоджена співпраця з стейкхолдерами регіону щодо реалізації освітньої програми. Прозорими, чіткими та зрозуміли є Правила вступу на ОП. Там не міститься дискримінаційних положень. Форми контролю набутих знань здобувачів вищої освіти та критерії їх оцінювання є чіткими, однозначними, зрозумілими і є належним чином оприлюднені. Методи навчання дають можливість досягти здобувачами освіти задекларованих в ОП результатів навчання. Положення ЗВО передбачають можливість апеляції та вирішення конфліктних ситуацій. Загалом, освітнє середовище та матеріально-технічне забезпечення університету є достатнім для реалізації ОП Агроінженерія. Система забезпечення якості освіти Хмельницького національного університету дозволяє забезпечити реакцію на виявлені недоліки в освітній діяльності за ОП. Акредитація є повторною. За результатами попередньої акредитації найбільше зауважень в ЕГ і ГЕР було за критерієм 2. ЕГ констатує суттєву роботу щодо усунення виявлених під час попередньої акредитації недоліків та зауважень. ЗВО та кафедрою галузевого машинобудування та агроінженерії виконано значний обсяг робіт для модернізації освітньої програми. Зокрема, змінено фокус ОП, зважаючи на технічні можливості ЗВО та рекомендації роботодавців регіону. Для викладання освітніх компонентів на ОП залучено НПП штатно та на умовах сумісництва, які відповідають ліцензійним умовам та можуть якісно провадити освітній процес на ОП Агроінженерія. Значно збільшено обсяг навчальних та виробничих практик, які відбуваються за укладеними договорами на провідних агропідприємствах регіону. Оновлено структурно-логічну схему ОП, скореговано тематики кваліфікаційних робіт бакалавра. Як результат на зауваження минулої акредитації, у ЗВО оновлені та функціонують нормативні документи що регламентують організацію освітнього процесу та правила проходження контрольних заходів. В той же ж час, у Хмельницькому національному університеті слід реалізувати ряд заходів для усунення існуючих недоліків та зауважень. Зокрема, це стосується залучення роботодавців до проведення аудиторних занять, міжнародної активності ЗВО за ОП Агроінженерія, наявності земельного фонду для створення власного навчального полігону.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

При проведенні акредитації ЕГ виявлені сильні сторони програми та позитивні практики. Серед сильних сторін ОП «Агроінженерія» в ХНУ можна підкреслити відповідність цілей ОП умовам регіонального ринку праці та стратегії розвитку університету з урахування програми розвитку АПК області щодо потреби в підготовці фахівців та залучення усіх внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів до реалізації ОП. Фокус освітньої програми змінено, та орієнтовано на можливості ЗВО та потреби ринку праці регіону. Правила прийому на навчання за ОП враховують особливості ОП. Позитивною практикою є залучення представників роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. Діє чітка та прозора система конкурсного відбору НПП. НПП, що викладає на ОП, має академічну та професійну кваліфікацію відповідно до дисциплін, які вони викладають. В ЗВО діє інформаційна системі «Електронний університет», що дає суттєву інформаційну підтримку здобувачам освіти та НПП. На базі ЗВО відзначено: наявність належної інфраструктури, навчально-методичної та матеріально-технічної баз; наявність доступу до інформаційних баз ЗВО, Scopus, Web of Science; наявна постійна робота щодо покращення інфраструктури ЗВО; регулярне з'ясування думок здобувачів щодо освітнього середовища і врахування їх пропозицій; високий рівень реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами; належний рівень обізнаності здобувачів із процедурами, прийнятими у ЗВО; високий рівень підтримки здобувачів університетом; наявність нормативно-правової бази, яка регулює процедури пов'язані з реалізацією освітнього процесу за ОП; безпечне освітнє середовище та проведення заходів, спрямованих на системне його покращення. ЗВО має чіткі врегульовані процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, послідовно дотримується цих процедур. Процедури відбуваються із максимальним залученням стейкхолдерів і врахуванням їхніх побажань. Результатами співпраці є реальні зміни ОП. Існує розгалужена система забезпечення якості вищої освіти, яка забезпечує вчасне реагування. Здобувачі, ОСС, НПП та роботодавці, випускники залучені до процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. ЗВО відповідально ставиться до використання кращих практик, враховує досвід інших ЗВО та зауваження (рекомендації) висловлені в процесі попередньої акредитації та акредитації інших ОП при формуванні ОП Агроінженерія. ЗВО дбає про культуру академічної доброчесності. Також ЗВО дбає про поширення цих правил і процедур поза межами сайту, проводячи зустрічі і залучаючи до них ОСС. Як наслідок, у ЗВО здобувачі та НПП добре ознайомлені із переліком процедур. Офіційний веб-сайт є наповненим, наявні дві версії: українською та англійською мовами, пошук є зручним. ЗВО вчасно і в достатньому обсязі публікує інформацію про ОП. Дотримується процедура щодо оприлюднення проекту для обговорення не пізніше, ніж за місяць. ЗВО публікує ОП та розгорнуту інформацію про неї на офіційному веб-сайті.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ЕГ виявлено ряд слабких сторін та запропоновано рекомендації, які дають можливість удосконалити ОП. Під час проведення експертизи не вдалося встановити, чи були залучені представники закордонних ЗВО до проведення занять. Здобувачі освіти висловили бажання стосовно приділення більшої уваги формуванню компетентності «здатність спілкуватися іноземною мовою». Нині, дана компетентність забезпечується викладанням ОК «Іноземна

мова» у першому та другому семестрі. ЕГ група рекомендує збільшити кількість занять іноземною мовою і при цьому більш рівномірно розподілити їх протягом всього терміну навчання, за рахунок введення в ОК «Деталі машин» (3, 4 семестр), ОК «Сільськогосподарські машини» (4, 5, 6 семестр) та ОК «Технічний сервіс в агропромисловому комплексі» (7 семестр) у кожному семестрі двох-трьох окремих тем, які будуть викладатися англійською мовою. Низький рівень зацікавленості здобувачів про можливість визнання результатів навчання. Рекомендацією є мотивування здобувачів вищої освіти до практики визнання знань, які отримані у неформальній освіті. Для стимулювання розвитку викладацької майстерності в університеті ЕГ рекомендує запровадити спеціалізовані конкурси, наприклад «Кращий викладач...». Для науково-професійного розвитку викладачів, які опанують дисципліни професійної підготовки, ЕГ рекомендує забезпечити можливість проходження стажування в науково-дослідних установах НААНУ. ЕГ вважає доцільним при процедурі конкурсного добору викладачів враховувати результати опитування студентів, щодо рівня викладацької майстерності НПП. Доцільно було б переглянути ОК ОППОз, ОПП об, ОПП о8, ОПП10, складовими елементами яких є курсовий проект, а натомість ввести ОК «Міждисциплінарний курсовий проект» у 7 семестрі. На думку ЕГ, недостатньо враховано галузевий аспект у науково-дослідницькій роботі НПП. Дослідження, багато в чому, стосуються галузі механічної інженерії, які не повною мірою відповідають можливості провадження освітнього процесу НПП на ОП Агроінженерія. Окремо слабкою стороною ЕГ визначила відсутність власного земельного фонду. Рекомендацією для ЗВО у межах цієї слабкої сторони є продовжувати цілеспрямовану роботу над отриманням власного земельного фонду та створенням власного навчального полігону. Також ЕГ рекомендує продовжувати та поглиблювати роботу над оновленням МТЗ. Рекомендацією буде поглибити співпрацю з роботодавцями, здійснити пошук нових партнерів для кращого доступу здобувачів до сучасної техніки. Слабкою стороною ЗВО є версії сайту для осіб з порушеннями зору. Силабуси, НП та РП ОП публікуються у модульному середовищі, а не на офіційному веб-сайті ЗВО та кафедри. ЕГ рекомендує ЗВО розробити версію сайту для осіб з порушеннями зору, опублікувати силабуси, НП та РП на сайті ЗВО та кафедри

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП має чітко сформульовані цілі, а саме підготовка фахівців, здатних розв'язувати спеціалізовані завдання та прикладні задачі, пов'язані зі застосуванням сільськогосподарської техніки і механізованих технологій виробництва, первинної обробки, зберігання та транспортування сільськогосподарської продукції, технічного обслуговування та усунення відмов, управління механізованими технологічними процесами, виробничими підрозділами, які здійснюють технічне забезпечення агропромислового підприємства. Унікальністю ОП є отримання здобувачами освіти компетентностей щодо опанування механізованих технологій обробки ґрунту, посіву та збору врожаю з використанням сучасних геоінформаційних систем та систем точного землеробства в цілому, а також технічного обслуговування та ремонту сучасної сільськогосподарської техніки. (<https://gma.khmn.edu.ua/>). На досягнення даних компетентностей направлені такі ОК, як «Системи точного землеробства», «Технічний сервіс в агропромисловому комплексі» та «Ремонт машин і обладнання». Заявлені цілі ОП відповідають місії ЗВО, що наведені в Стратегії розвитку на 2021-2025 рр (<https://cutt.ly/w3EoptZ>), а саме розвиток інтелектуального потенціалу здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників і співробітників Університету у процесі їх спільної інноваційної освітньої, наукової та підприємницької діяльності, здатних до успішної професійної самореалізації, трансферу технологій та знань, адаптованих до потреб сучасного світу та викликів життя.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час онлайн-зустрічей із фокус-групами з'ясувалося, що у ХНУ відбуваються регулярні опитування ЗО щодо оцінки навчальних матеріалів, лабораторної бази, бібліотечних ресурсів, інформаційної системи, адміністративних послуг, соціальних умов, тощо. Результати обговорюються та враховуються при перегляді НП, змісту окремих ОК та результатів навчання. Крім анкетування ЗО приймають також участь у обговоренні, щодо удосконалення ОП та вносять свої пропозиції. Так, за пропозицією здобувачів Садового І., Хомича М., Гусака І., Нагірної О. введено до ОП обов'язковий ОК «Правознавство», що було пов'язано з відкриттям ринку землі. При онлайн-зустрічі ЗО виявили бажання до збільшення кількості годин на вивчення іноземної мови. ЕГ рекомендує для підвищення ЗК 5 збільшити кількість занять іноземною мовою, і при цьому рівномірно розподілити їх протягом навчання, за рахунок введення в ОК «Деталі машин» (3, 4 сем.), ОК «Сільськогосподарські машини» (4, 5, 6 сем.) та ОК «Технічний сервіс

в АПК» (7 сем.) у кожному семестрі однієї-двох окремих тем, які будуть викладатися англ. мовою. НПП, що опанують дані дисципліни, В.Харжевський і А.Мартинюк здали Міжнародний іспит на знання англ. мови на рівні B2 та отримали відповідні сертифікати (Pearson Test of English (PTE General Level 3), December 2019, Certificate – B2 (pass with merit – з відзнакою), №87332:0007:2002357:2 70579, issued 05/02/2020 і Certificate – B2 (pass with merit) № 79W14Z119DP07, виданий According to CEFR, LangSkill, Дніпро 10.07. 2021р., Табл. 2 СА). Побаження та пропозиції від роботодавців представлені у вигляді рецензій, що оприлюднюються на сайті каф. ЗВО, які займаються підготовкою здобувачів за ОП «Агроінженерія» першого рівня ВО, обговорюються на засіданнях каф. та враховуються при наступному перегляді ОП. ЕГ ознайомилась із рецензіями-відгуками на ОП від роботодавців: ТОВ «Техно-Смарт ЛТД», ТОВ «Україна 2001», ТОВ «Компанія ЛАН», ТОВ «Енселко Агро» та філії «Рідний край» ПрАТ «Зернопродукт МХП», які надали позитивний відгук на ОП (https://gma.khmn.edu.ua/relations_with_employers/). На зустрічі з роботодавцями ЕГ отримала підтвердження тісної співпраці з колективом каф. та участі в процесах формування змісту ОП. Так, за пропозицією Ременяка О.В. (директор ТОВ «Енселко Агро») переглянутий зміст ОК «Системи точного землеробства». Також на рекомендацію роботодавців Чайковського М.Я. (гол. інженера ГК «VITAGRO») в ОП введено дисципліну «Сучасні технології в тваринництві». До ОК «Деталі машин» за пропозицією Харжевського В.О. сформований ПРН 25, який включає навчання за інтегральними технологіями 3-D моделювання. На відкритій зустрічі випускники 2021 р. Григорчук К. та Данилюк О. розповіли, що їх пропозиція по включенню ОК «Навчальна практика з водіння МТА» до ОП була врахована. Під час зустрічі з ЕГ гарант ОП А.Мартинюк запевнив, що враховані всі зауваження, які були висловлені членами ГЕР та ЕГ під час минулої акредитації та інформація щодо їх усунення розміщена на сайті кафедри (<http://surl.li/fmrrt>).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, що підтверджено роботодавцями, випускниками ОП та адміністрацією університету під час онлайн зустрічей з ЕГ. Роботодавці на відмітили потреби регіону в фахівцях агроінженерного напрямку. Це пов'язано з великою кількістю господарств та підприємств сільськогосподарського виробництва на Поділлі та широким спектром сільськогосподарської техніки, яка використовується. Тому потрібен фахівець спроможний працювати за новітніми технологіями, в т. ч. і технологією з застосуванням координатного (точного) землеробства, зі сучасною сільськогосподарською технікою та обладнанням і здатний адаптуватися до умов конкретного підприємства. Для відповідності тенденціям розвитку роботодавці забезпечують здобувачів практичним навчанням в провідних господарствах з використанням сучасної техніки, про що свідчать підписані угоди та договори про співпрацю (https://gma.khmn.edu.ua/relations_with_employers/). При розробці ОПП також враховується і стратегія розвитку Хмельницької області на 2021-2027 роки» (<https://cutt.ly/x3E95PD>) в якій визначено пріоритети, операційні цілі та завдання, де однією з цілей є підвищення продуктивності агропромислового сектору, що передбачає підвищення ефективності та збільшення обсягів сільськогосподарського виробництва. Під час формування цілей і програмних результатів навчання в ОПП був використаний досвід аналогічних ОП вітчизняних ЗВО (Національний університет біоресурсів і природокористування, Сумський національний аграрний університет, Львівський національний аграрний університет, Подільський державний університет). Проаналізувавши досвід вітчизняних ЗВО а також закордонних освітніх закладів (HarperAdamsUniversity (Великобританія), IowaStateUniversity (США), Чеський аграрний університет та Пловдивський аграрний університет (Болгарія)) було вирішено застосувати в ОП поглиблене вивчення систем комп'ютерного моделювання та автоматизованого проектування (SolidWorks) та сучасних систем точного землеробства. Результатом такого рішення стало формування ПРН 25 та ПРН 26 в ОП і підвищення кількості кредитів на практичну підготовку. Експертній групі не вдалося встановити, чи були залученні представники закордонних ЗВО до проведення занять.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 208 «Агроінженерія» було затверджено наказом МОНУ від 05.12.2018 № 1340 (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/>). Проведений аналіз відповідності ОП існуючому Стандарту показав повну відповідність переліку програмних результатів навчання, які забезпечуються обов'язковими освітніми компонентами. Це впливає з матриці відповідності, що представлена в ОПП, змісту окремих ОК ([hmnu.edu.ua/wp-content/uploads/op/b/208-ai-2021.pdf](https://gma.khmn.edu.ua/wp-content/uploads/op/b/208-ai-2021.pdf)) та результатів онлайн зустрічі з науково-педагогічними працівниками. При вивченні матеріалів звіту самоаналізу і розміщених на сайті університету силабусів дисциплін в ЕГ виникли сумніви, щодо можливості досягнення ПРН 11. «Виконувати експериментальні дослідження роботи сільськогосподарської техніки в конкретних умовах використання, здійснювати патентний пошук». Проте, на зустрічі з викладачами Борисом М.М. та Ярошенком П.М. підтверджено, що при вивченні закріплених за ними ОК дані програмні результати навчання досягаються.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильною стороною є відповідність цілей ОПП умовам регіонального ринку праці та стратегії розвитку Хмельницького національного університету з урахування програми розвитку агропромислового комплексу Хмельницької області щодо потреби в підготовці фахівців агроінженерного напрямку. До розробки та перегляду ОПП залучаються роботодавці і здобувачі, їх пропозицій та побажань своєчасно враховуються.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

У цілому значних недоліків в рамках першого критерію ЕГ виявлено не було. Для підвищення загальної компетентності 5 (здатність спілкуватися іноземною мовою) експертна група рекомендує збільшити кількість занять іноземною мовою, і при цьому більш рівномірно розподілити їх протягом всього терміну навчання, за рахунок введення в ОК «Деталі машин» (3, 4 семестр), ОК «Сільськогосподарські машини» (4, 5, 6 семестр) та ОК «Технічний сервіс в агропромисловому комплексі» (7 семестр) у кожному семестрі однієї-двох окремих тем, які будуть викладатися англійською мовою.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП «Агроінженерія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 1.1, 1.3 і 1.4 та рекомендаціями до підкритерію 1.2 (збільшення кількості занять іноземною мовою і рівномірного їх розподілу протягом всього терміну навчання). Виходячи з аналізу підтверджуючих фактів наданій інформації, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, встановлена достатня відповідність ОПП Критерію 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП 208 Агроінженерія (240 кредитів ЄКТС) відповідає вимогам закону України «Про вищу освіту» та стандарту вищої освіти за спеціальністю 208 «Агроінженерія» щодо навчального навантаження для освітньої програми бакалаврського рівня вищої освіти. Нормативна частина містить 180 кредитів ЄКТС (75%). На аудиторну роботу відводиться, не враховуючи практики (4 практики), 40.2% навчального часу. Об'єм освітніх компонент (у кредитах ЄКТС), що спрямований на формування компетентностей відповідно стандарту 208 «Агроінженерія» складає 180 кредитів. Вибіркова частина освітньої програми розширює освітні компоненти, які розподілені за курсами навчання і є загальним обсягом 60 кредитів ЄКТС, що складає 25%. Вагомою частиною для даної ОП є блок практик: навчальна практика (2 семестр), навчальна практика з водіння машинно-тракторних агрегатів (5 семестр), експлуатаційно-технологічна практика (7 семестр), переддипломна практика (8 семестр). Загалом практики складають 18 кредитів ЄКТС, що становить 7.5% ОП.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз змісту ОП, навчальних планів, силабусів та робочих програм ОК та наданої ЗВО інформації про ОП, а саме: структурно-логічної схеми ОП, матриці відповідності програмних компетентностей та ОК, матриці забезпечення ПРН відповідними ОК, дозволяє зробити висновок, що ОП має логічну взаємопов'язану структуру. ОП є структурованою за роками навчання та семестрами. Освітні компоненти ОП відповідають об'єктам вивчення та професійній діяльності фахівців за спеціальністю 208 «Агроінженерія». На ОП передбачено поділ на ОК загальної підготовки (15 ОК обсягом 67 кредитів), професійної підготовки (20 ОК обсягом 113 кредитів) та вибіркової ОК, обсягом 8 кредитів, у 3,5,6,7,8 семестрах. На думку ЕГ доцільним було б замінити курсові проекти, що є складовими

ОК ОППОз «Деталі машин», ОПП 06 «Сільськогосподарські машини», ОПП 08 «Трактори і автомобілі», ОПП10 «Машиновикористання у рослинництві», на індивідуальні завдання чи РГР, а натомість ввести ОК «Міждисциплінарний курсовий проект» у 7 чи 8 семестрі. Логічним завершенням навчального процесу було б виконання кваліфікаційної роботи бакалавра з використанням результатів, отриманих в ході курсового проектування. Окрім того, зважаючи на фокус ОП «технологічні процеси виробництва, зберігання, обробки та транспортування сільськогосподарської продукції», доцільно було б ввести до ОП окремий ОК «Збереження, первинна обробка та транспортування сільськогосподарської продукції», який би забезпечував набуття відповідних фахових компетентностей ФК 6 та ПРН 12, а не формувався б як перелік окремих тем із суми багатьох ОК. ЕГ рекомендує ЗВО посилити контроль за оновленням силабусів та робочих програм (спиратися на сучасну літературу) відповідно до оновлення ОП. Усі ПРН формуються за рахунок обов'язкових ОК. ЕГ вважає, що варто ретельніше обирати ПРН до кожного ОК, адже переважна більшість ОК забезпечують формування 6-10 компетентностей, що не сприятиме покращенню провадження освітнього процесу на ОП і може призвести до перевантаженості здобувачів освіти. Загалом, ОК дозволяють досягти цілей ОП, зокрема, підготовки конкурентоспроможних агроінженерів, та задекларованих ПРН.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ОП відповідає предметній області спеціальності 208 «Агроінженерія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Аналіз змісту ОП та обов'язкових освітніх компонентів дозволяє стверджувати, що ОК, запропоновані ЗВО, забезпечують набуття здобувачами, як соціально-гуманітарних так і професійних компетентностей, передбачених чинною ОП. Фокус програми орієнтований на вивчення процесів функціонування сільськогосподарської техніки та технологічних процесів виробництва, зберігання, обробку та транспортування сільськогосподарських матеріалів, а особливості програми є орієнтація на здобуття навичок сучасних технологій автоматизованого проектування та систем точного землеробства. Основний фокус та особливості ОП забезпечено, як освітніми компонентами, матеріальною базою (<https://solidworks.khmnu.edu.ua/>), науковими напрямками досліджень НПП та здобувачів освіти. Аналіз ОП вказує на відсутність освітніх компонентів, які за змістом не мають зв'язку із визначеною спеціальністю. Для виокремлення фокусу ОП введено ОК ОПП 05 «Системи точного землеробства» обсягом 6 кредитів. ОП, відповідно до предметної області, чітко спрямована на формування загальних та фахових компетентностей. Це 15 ОК загальної підготовки та 20 ОК фахової підготовки. Передбачено дві навчальні практики: «Навчальна практика», «Навчальна практика з водіння МТА»), та дві виробничі: «Експлуатаційно-технологічну» та «Переддипломну». Вивчення методики і технології предметної галузі забезпечують: ОПП7, ОПП9, ОПП10, ОПП11, ОПП12, ОПП13, ОПП14, ОПП15, ОПП18. Вивчення інструментарію та обладнання забезпечується: ОПП 5, ОПП 6, ОПП 9, ОПП12, ОПП16, ОПП17, ОЗП 3, ОЗП 5. Результати опитування здобувачів освіти (on-line зустріч №3) та результати їх анкетування (<https://gma.khmnu.edu.ua/anketuvannia/>) вказують, що вони задоволені рівнем навчання.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Здобувачі вищої освіти Хмельницького НУ за ОП 208 Агроінженерія при формуванні індивідуальної освітньої траєкторії керуються наступними документами: «Положення про організацію освітнього процесу у ХНУ» (<https://bit.ly/3ON6JLy>), «Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти ХНУ» (<https://bit.ly/3VoTbkV>), «Положення про порядок реалізації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін у ХНУ» (<https://bit.ly/3vnN6BD>). Вільний добір вибіркового дисциплін технічно відбувається у системі АСУ «Електронний університет» в обсязі, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту», що становить не менше 25% від загального обсягу ОП. Вивчення вибіркового компонентів ОП розпочинається з II курсу, що підтверджується копіями індивідуальних планів здобувачів вищої освіти (див. документи на запит ЕГ та відеозапис демонстрації ІНП). Правдивість практик вільного вибору дисциплін підтверджена ЕГ на on-line зустрічі зі здобувачами освіти. Зокрема, за пропозицією здобувачів освіти було розширено можливість вивчення іноземної мови, як вибіркової ОК через збільшення кредитів ЄКТС. Дисципліни вільного вибору представлено у Каталозі вибіркового дисциплін (<https://cutt.ly/p2viMis>). Також здобувачі вищої освіти в ХНУ вправі обрати теми індивідуальних завдань, напрями дослідницької роботи, базу проходження практик. Інформація щодо процедури вільного вибору надається куратором та гарантом ОП. Ознайомитись з робочими програмами, силабусами та анотаціями вибіркового дисциплін здобувачі освіти можуть на платформі дистанційного навчання MOODLE та на web-сторінках відповідних кафедр, за якими закріплені вибіркові дисципліни (<https://goo.su/aRrVZx>). Каталог суттєво щороку оновлюється, що можна відслідкувати на сторінці розміщення дисциплін (<https://isu1.khmnu.edu.ua/isu/pub/students/selsubjects.php>). На думку ЕГ, формування каталогу вибіркового дисциплін за кафедрами ЗВО (<https://isu1.khmnu.edu.ua/isu/pub/students/selsubjects.php>) ускладнює здобувачу освіти можливість охоплення всього спектру наявних ОК, однак ніяким чином не обмежує його у виборі. Відповідно до результатів опитування та анкетування здобувачів освіти (<https://gma.khmnu.edu.ua/anketuvannia/>) вони підтвердили наявність умов для формування індивідуальної освітньої траєкторії та вказали на задоволеність варіативністю вибіркового дисциплін.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів освіти у ХНТ регламентується наступними положеннями: «Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у ХНУ» (<https://goo.su/GGdmBG4>), «Положенням про організацію освітнього процесу у ХНУ» (<https://goo.su/tDu2Xo>). Практична підготовка передбачає проходження практик в обсязі 18 кредитів загалом. Навчальним планом передбачено практики: «Навчальна практика» (4 кредити ЄКТС, 2 семестр), «Навчальна практика з водіння машинно-тракторних агрегатів» (5 кредитів ЄКТС, 5 семестр), «Експлуатаційно-технологічна практика» (6 кредитів ЄКТС, 7 семестр), «Переддипломна практика» (3 кредити ЄКТС, 8 семестр). Навчальна практика відбувається на навчально-виробничій базі ХНТ. Для засвоєння практичних навиків водіння машинно-тракторних агрегатів укладено договір (<https://goo.su/R8tFJA>) про використання матеріальної бази Балинського вищого професійного училища. Експлуатаційно-виробнича та Переддипломна практики відбуваються на підприємствах регіону. Договори про співпрацю та бази практик розміщено на сторінці кафедри (<https://goo.su/JoIvgE>). ЕГ відмітила переважання практичних занять над лекційними за кожним ОК (<https://gma.khmnu.edu.ua/category/novynu-kafedry/>). Найбільша їх частка характерна для ОК за професійним спрямуванням: ОППо1, ОППо4, ОППо5, ОППо6, ОПП13, ОПП14. Здобувачам вищої освіти ОП 208 Агроінженерія не обмежуються у праві вибору підприємства для проходження практики. Це підтверджено в розмові зі здобувачами освіти (on-line зустріч №3) та роботодавцями (on-line зустріч №6). Керівниками практик є НПП кафедри галузевого машинобудування та агроінженерії ХНУ та представники роботодавців. Зміст практичної підготовки визначається програмами, а терміни її проведення – навчальним планом. До формування практичної підготовки в активно долучаються роботодавці, що вони підтвердили на on-line зустріч №6. Для оцінки рівня задоволеності здобувачів практичною підготовкою було проведено опитування здобувачів. Результати опитування показано на сайті (<https://goo.su/VJw7P>). Загалом, за результатами усного опитування ЕГ та анкетування встановлено, що здобувачі освіти ОП Агроінженерія та роботодавці (рецензії та відгуки <https://gma.khmnu.edu.ua/robotodavtsi/>) задоволені рівнем практичної підготовки. Однак, ЕГ встановлено (on-line зустріч №6), що роботодавці, з якими укладено угоду про співпрацю, вважають доцільним збільшити об'єм практичної підготовки. Зважаючи на фокус ОП та велику вартість сучасного сільськогосподарського обладнання ця пропозиція є слушною.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП надає можливість здобувачам вищої освіти набути соціальних навичок (soft skills), що відповідає цілям ОП. Набуття здобувачами соціальних навичок відбувається протягом усього періоду навчання, протягом вивчення кожної дисципліни, що зазначено у ОП та навчальних планах. Набуття здобувачами соціальних навичок формується шляхом уміння переконувати, доводити, знаходити підхід до людей, мати лідерські якості, працювати в команді, розподіляти час та ін. Навички (soft skills) забезпечують ПРН, що відповідають стандарту вищої освіти за спеціальністю 208 «Агроінженерія» першого (бакалаврського) рівня. Вказані ПРН забезпечуються ОК: ОЗПо8 Філософія (в т.ч. логіка, етика, естетика), ОЗП11 Українське державотворення та європейські цінності, ОЗП12 Культурологія та культура мовлення, ОЗП15 Фізичне виховання та основи здоров'я та ін. Вміння працювати з людьми, робота в колективі формується під час проведення лабораторних та практичних робіт безпосередньо на с/г підприємствах (<https://gma.khmnu.edu.ua/category/novynu-kafedry/>). Здатність системно мислити, креативність і логічність, бути лідером, брати на себе відповідальність, вміння вирішувати конфлікти формуються під час навчальних та виробничих практик (<https://goo.su/OGQQ>). Допомогає формувати soft skills інститут кураторства, який належним чином функціонує у ХНУ. Цьому сприяють також наукова робота НПП зі здобувачами освіти (<https://gma.khmnu.edu.ua/naukovi-publikatsiyi-studentiv/>), (<https://goo.su/Eq4nBvD>), гуртки (https://gma.khmnu.edu.ua/student_scientific_circle_of_agroengineering/). Набуттю соціальних навичок допомагає позанавчальна робота, проведення заходів культурного, виховного, спортивного характеру: студентська туристична агенція (https://tour.khmnu.edu.ua/?_ga=2.193491688.47742045.1681067651-1306747218.1675671662&_gl=1%2Av9sp01%2A_ga%2AMTMwNjcoNzIxOC4xNjc1NjcxNjYy%2A_ga_LYXCXPXQWQ%2AMTY4MTEwOTE4Ny45LjEuMTY4MTEwOTIwNC4wLjAuMA..), студентський літературний театр "Глорія" ХНУ (https://hloriya.khmnu.edu.ua/?_ga=2.193491688.47742045.1681067651-1306747218.1675671662&_gl=1*v9sp01*_ga*MTMwNjcoNzIxOC4xNjc1NjcxNjYy*_ga_LYXCXPXQWQ*MTY4MTEwOTE4Ny45LjEuMTY4MTEwOTIwNC4wLjAuMA..), центр культури та естетичного виховання студентів (<https://khmnu.edu.ua/ck-ta-ev/>).

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

За відсутності професійного стандарту (реєстр професійних стандартів <https://goo.su/jVbaol>), при розробці змісту ОП 208 Агроінженерія, взято до уваги вимоги та враховувались документи: Національна рамка кваліфікацій: (<https://goo.su/zR4t>), Національний класифікатор професій: ДК 003:2010, Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009:2010 (<https://goo.su/H6XpsSm>). Освітня програма 208 «Агроінженерія» містить вимоги до здобувачів, які можуть забезпечити якісну підготовку фахівців.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Зміст та обсяг освітніх компонентів на ОП 208 Агроінженерія формує фактичне навантаження здобувачів вищої освіти реалістично та сприяє досягненню цілей та ПРН освітньої програми. Навчальне навантаження в рік становить 60 кредитів ЄКТС, що відповідає 1800 год навчального навантаження студента, і рівномірно розподілене між семестрами. Відповідно до «Положенням про організацію освітнього процесу у ХНУ» (<https://bit.ly/3ON6JLy>) загальний обсяг годин ОК включає лекційні години, практичні (лабораторні) заняття і самостійну роботу здобувача вищої освіти. Кількість годин аудиторних занять загальної та професійної підготовки складає 33%-50% від загального часу, що відведено на вивчення ОК. Аудиторне щотижневе навантаження здобувача освіти ОП 208 Агроінженерія не перевищує 24 год. Аналіз навчальних планів (додатковий запит ЕГ №6 від 03.05.23), робочих програм та силабусів вибіркових дисциплін (<https://gma.khmnu.edu.ua/silabus/>) підтверджує зазначений розподіл. Там належним чином визначені види та обсяги робіт за кожним ОК. ЕК встановила, що окремі, великі за обсягом, дисципліни, ОПП 06 «Сільськогосподарські машини», ОПП 08 «Ремонт машин і обладнання», вивчення яких заплановане на два-три семестри. Обсяг самостійної роботи та аудиторних занять співвідноситься зважаючи на питому вагу освітньої компоненти у навчальному процесі. Для самостійної роботи здобувачів освіти та вивчення окремих складових ОК передбачено використанням платформи центру дистанційного навчання (<https://de.khnu.km.ua/p.aspx>), Moodle (https://msn.khmnu.edu.ua/?_ga=2.134795700.47742045.1681067651-1306747218.1675671662&_gl=1*hzb31s*_ga*MTMwNjcoNzIxOC4xNjc1NjcxNjYy*_ga_LYXCXPXQWQ*MTY4MTE5MjU1MS4xMS4xLjE2ODExOTMzNTQuMC4wLjA), бібліотеки (http://library.khmnu.edu.ua/?_ga=2.134795700.47742045.1681067651-1306747218.1675671662&_gl=1*hzb31s*_ga*MTMwNjcoNzIxOC4xNjc1NjcxNjYy*_ga_LYXCXPXQWQ*MTY4MTE5MjU1MS4xMS4xLjE2ODExOTMzNTQuMC4wLjA). ЗВО виконує періодичні опитування здобувачів (<https://imesg.gov.ua/info/attach.php?id=616>) для визначення рівня задоволеності провадження освітнього процесу. На зустрічах зі здобувачами не було виявлено скарг на переобтяження самостійною роботою. Однак були побажання щодо збільшення кількості занять для отримання практичних навичок. При аналізі ОП та навчального плану встановлено, що потенціал для такого збільшення є. Тому рекомендуємо врахувати ці пропозиції здобувачів при перегляді ОП 208 Агроінженерія.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

У ХНУ за ОП 208 Агроінженерія наразі не здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти. ЕГ встановлено, що роботодавці зацікавлені у такій формі провадження освітнього процесу (on-line зустріч №6), а менеджмент університету (запевнення декана факультет інженерії, транспорту та архітектури Олександренка В.П. та гаранта ОП 208 Агроінженерія Мартинюка А.В.) формує пакет документів для здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за ОП 208 Агроінженерія.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОП відповідає предметній області спеціальності 208 Агроінженерія. Нормативні освітні компоненти дозволяють забезпечити фахову підготовку здобувачів вищої освіти та досягти цілей ОП. Структура та зміст ОП суттєво зазнали змін та значно покращені відповідно до рекомендацій та зауважень попередньої акредитації. Процедура вибору дисциплін вільного вибору є прозорою та зрозумілою. Силабуси та навчальні програми дисциплін представлені на сайті та доступні для обґрунтованого вибору здобувачами освітніх компонентів. Потужна системна практична підготовка, що виконується на базах роботодавців регіону. ОП надає можливість здобувачам вищої освіти отримати соціальні навички комунікації, лідерства, креативності, працювати в команді, керувати часом, логічно і системно мислити у межах вивчення таких ОК, як ОЗП 08 «Філософія (в т.ч. логіка, етика, естетика)», ОЗП11 «Українське державотворення та європейські цінності», ОЗП12 «Культурологія та культура мовлення», ОЗП15 «Фізичне виховання та основи здоров'я» та ін. Фокус освітньої програми змінено, та орієнтовано на можливості ЗВО та потреби ринку праці регіону.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

На думку ЕГ доцільно було б змінити назву елементу підсумкового контролю «курсний проект», що є складовими ОК ОППоз «Деталі машин», ОПП 06 «Сільськогосподарські машини», ОПП 08 «Трактори і автомобілі», ОПП10 «Машиновикористання у рослинництві», на «індивідуальне завдання». Натомість ввести ОК «Міждисциплінарний курсовий проект» у 7 семестрі. Зважаючи на фокус ОП «технологічні процеси виробництва, зберігання, обробки та транспортування сільськогосподарської продукції», доцільно було б ввести до ОП окремі ОК «Збереження, первинна обробка та транспортування сільськогосподарської продукції». ЕГ рекомендує ЗВО посилити контроль за

оновленням силабусів та робочих програм відповідно до оновлення ОП. ЕГ вказує на те, що більшість ОК забезпечують формування 6-10 компетентностей, що не сприятиме покращенню провадження освітнього процесу на ОП і може призвести до перевантаженості здобувачів освіти. ЕГ вважає, що формування каталогу вибіркових дисциплін за кафедрами ЗВО ускладнює здобувачу освіти можливість охоплення всього спектру наявних вибіркових дисциплін. Було встановлено, що роботодавці зацікавлені у дуальній формі провадження освітнього процесу тому ЕГ рекомендує ЗВО активізувати роботу щодо впровадження такої форми освітнього процесу.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП «Агроінженерія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 2.1, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8 та часткові недоліки за підкритеріями 2.2 та 2.9 (необхідність введення ОК «Міждисциплінарний курсовий проект», початковий етап формування дуальної освіти, що не є критичними та можуть бути усунені в короткі терміни). Виходячи з аналізу представленого самоаналізу, наданих документів та підтверджуючих фактів, встановлено достатній рівень відповідності ОП Критерію 2, з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до Хмельницького національного університету містяться на офіційному сайті ЗВО (http://prk.khnu.km.ua/pravila_khnu/; <https://pk.khmnu.edu.ua/pravyla-pryjomu-ta-inshi/>). Відповідальним секретарем приймальної комісії Гончаруком А.М. було зазначено, що перегляд та оновлення правил прийому в ЗВО відбувається кожного навчального року відповідно до Умов вступу. У правилах прийому є пункт XVI «Забезпечення відкритості та прозорості під час проведення прийому до університету», який визначає антидискримінаційну складову зазначеного нормативного документу.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому до ХНУ в 2022 році розроблені Приймальною комісією Хмельницького національного університету відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 27 квітня 2022 року № 392 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 02 травня 2022 року № 400). У 2022 році вступ на навчання за першим (бакалаврським) рівнем на дану ОП передбачав, що абітурієнти, які мають документ про повну загальну середню освіту, можуть вступати на ОП на основі сертифіката про Національний мультипредметний тест або сертифікатів ЗНО 2019-2021 рр. (українська мова і література, математика, предмет на вибір та мотиваційного листа – на бюджетну форму навчання, на основі мотиваційного листа – на контрактну форму). На сторінці ПК ХНУ були розміщені «Вимоги та критерії оцінювання до мотиваційного листа» (<https://goo.su/KaqieDR>), в якому чітко прописані вимоги до мотиваційного листа, що подається вступником при вступі. В попередні роки Правила прийому на перший курс ОП передбачали розподіл балів зовнішнього незалежного оцінювання абітурієнтів за такими ваговими коефіцієнтами: Українська мова та література – 0,3; Математика – 0,4; Історія України – 0,3; для середнього балу документа про освіту – 0,1 (<https://goo.su/zs8Eu3>). Розподіл вагових коефіцієнтів за технічною спеціальністю 208 «Агроінженерія», а саме коли коефіцієнт з Математики переважає за вагою інші предмети, вказує на особливості ОП. Відповідальний секретар приймальної комісії Гончарук А.М. зауважив, що абітурієнти, які закінчили підготовчі курси в університеті мали можливість отримати додаткові 10 балів. Також вступ на навчання за даною ОП на другий курс відбувався через складання вступного фахового випробування вступниками ОКР «молодший спеціаліст». Відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України, при вступі на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного рівня фахового молодшого бакалавра, освітнього рівня молодшого бакалавра вступні фахові іспити скасовано. Скарг та апеляцій при вступі на дану спеціальність не було.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання

кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура та правила визнання результатів навчання, які здобувачі отримують в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, регламентується: «Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУ» (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normativni-dokumenty/polozhennya/pro-organizacziyu-osvitnogo-procesu.pdf>), «Положенням про відрахування, переривання, навчання, поновлення та переведення здобувачів вищої освіти / наукового ступеню та надання їм академічної відпустки у ХНУ» (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normativni-dokumenty/polozhennya/pro-poryadok-vidrahuvannya-ponovlennya-perevedennya-nadannya-akademichnoyi-vidpustky.pdf>), «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу в ХНУ» (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normativni-dokumenty/polozhennya/pro-poryadok-realizacziyi-prava-na-akademichnu-mobilnist.pdf>). Процедура визнання результатів навчання здійснюється експертною (предметною) комісією, формується у складі двох–трьох осіб: завідувача кафедри, що забезпечує викладання дисципліни, та одного (двох) викладача(ів), який викладає цю або споріднену дисципліну. Розпорядження про склад комісії та терміни її роботи видає декан факультету. Декан приймає остаточне рішення на підставі висновку експертної комісії. Рішення про визнання результатів навчання оформлюється у формі протоколу. Перезарахований компонент заноситься до залікової книжки та індивідуального навчального плану здобувача. Прикладами визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО за даною ОП, є визнання та перезараховання результати навчання студентів прискореного терміну навчання Гарниці Н.В. та Герука О.В., отриманих у Новошицькому фаховому коледжі ПДТАУ за спеціальністю 208 «Агроінженерія». Здобувачі ХНУ Дембіцький В.В., Кондратюк Д.Р. та Корженко В.О. проходили навчання за програмою внутрішньої академічної мобільності у Сумському НАУ по дисциплінам «Сільськогосподарські машини», «Система машина-поле» та «Машини та обладнання для тваринництва» (Наказ №12 від 31.01.2022р.: <https://goo.su/Yc2S>), (<https://goo.su/oU4Ta>). Здобувачка ВО Суховірська А. в Університеті Вітовта Великого (Литва) пройшла навчання за програмою зовнішньої академічної мобільності (Наказ №63, від 14.06.2022р.).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Положення про порядок визнання та перезараховання результатів навчання здобувачів ВО у ХНУ розміщене на офіційному сайті (<https://goo.su/1gcOPig>) і з ним можуть ознайомитись усі охочі. В положенні визначено порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті, процедура визнання та перезараховання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за освітнім компонентом та процедура визнання та перезараховання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента. Відповідно до даного Положення, визнання результатів навчання з дисципліни (у повному обсязі) здійснює деканат факультету, як правило, у семестрі, що передує семестрові, в якому згідно із навчальним планом спеціальності ця дисципліна має вивчатися здобувачем вищої освіти (заявником). Якщо виникає необхідність зарахувати частину дисципліни чи певний вид навчальної роботи з неї, то ця процедура виконується відповідною кафедрою у поточному семестрі. Визнання результатів навчання здійснюється комісією на підставі заяви здобувача ВО. Експертна комісія розглядає представлені здобувачем документи про неформальну освіту, проводить з ним співбесіду. Комісія оцінює набуті здобувачем ВО компетентності та виставляє підсумкову оцінку на підставі «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ» (<https://goo.su/U1UXtKa>). Під час онлайн-зустрічі зі здобувачами студент Помаль М.Я. розповів про досвід про застосування вказаних правил, коли він в рамках ОК «Сільськогосподарські машини» проходив он-лайн курсу «Інтенсивний онлайн-курс Агроінженерія» на платформі PROMETHEUS та отримав сертифікат (<https://courses.prometheus.org.ua:18090/cert/od1689df333842fab3575188b5772a08>). Після представленого сертифіката завідувач кафедри Мартинюк А.В. перезарахував йому частину освітнього компоненту за темами: «Машини для основного обробітку ґрунту (навісні та причіпні плуги)», «Машини для основного та передпосівного обробітку ґрунту (культиватори, дискові борони)» та «Машини для внесення добрив та підживлення рослин». Під час онлайн-спілкування зі здобувачами ЕГ виявила, що не всі студенти розуміють та ознайомлені про можливість визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, тому рекомендує приділити більше уваги здобувачів вищої освіти до практики визнання знань, які отримані у неформальній освіті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми і є доступними на сайті ХНУ. Особливістю ОП 208 «Агроінженерія» є розподіл вагових коефіцієнтів, коли коефіцієнт з математики переважає за вагою інші предмети.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

До недоліків у контексті Критерію 3 можна віднести низький рівень зацікавленості здобувачів про можливість визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. ЕГ рекомендує приділити більше уваги здобувачів вищої освіти до практики визнання знань, які отримані у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОПП «Агроінженерія» за першими (бакалаврським) рівнем вищої освіти має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 3.1, 3.2, 3.3 та частковий недолік за підкритерієм 3.4 (низький рівень зацікавленості здобувачів про можливість визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що не є критичними та може бути усунений при зустрічах зі студентами в короткий строк). Виходячи з аналізу підтверджуючих фактів наданій інформації, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, встановлена достатня відповідність ОПП Критерію 3, з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

У ЗВО діє «Положенням про організацію освітнього процесу у ХНУ» (<https://bit.ly/3OH6JLy>), «Положення про порядок реалізації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін у ХНУ» (<https://goo.su/gM5iN8>), «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ХНУ» (<https://goo.su/QC5m>) також «Порядок організації освітньої діяльності за технологіями дистанційного навчання у ХНУ» (<https://bit.ly/3Qkf3Cr>), що свідчать про форми та методи навчання: лекційні, практичні, лабораторні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Усі документи ЗВО, що регламентують організацію освітнього процесу, викладено на сайті ЗВО в розділі «Нормативні документи» (<https://khmnu.edu.ua/normatyvni-dokumenty/>). Вказані форми та методи навчання активно використовуються на ОП 208 Агроінженерія (табл. 3 Відомостей СО) і сприяють досягненню заявлених цілей та ПРН. Щодо співвідношення аудиторних годин та самостійної роботи, то воно відповідає нормативним положенням і враховує складність ОК. Зважаючи на специфіку ОП поглиблено вивчаються сучасні інформаційних технологій: SolidWorks, Onshape, OneSoil, QGIS (<https://solidworks.khmnu.edu.ua/>). Робочі навчальні програми (силабуси) ОК (<https://gma.khmnu.edu.ua/silabusv/>) та додатково надані документи за запитом ЕГ підтверджують, що методи навчання забезпечують досягнення цілей та результатів навчання за ОП. Зустрічі ЕГ з здобувачами освіти, НПП та роботодавцями засвідчили, що інтереси усіх стейкхолдерів щодо форм та методів навчання, а також змісту освітніх компонентів, враховуються у ОП. На думку ЕГ, здобувачі освіти мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію навчання, що відповідає вимогам студентоцентрованого підходу, задекларовано у «Стратегії розвитку ХНУ на 2021-2025 рр.» (<https://goo.su/BLlSa>) та принципам академічної доброчесності. Після проведення контрольних заходів щодо ОК відбувається анкетування здобувачів освіти щодо рівня задоволеності (<https://goo.su/myjPfoW>). Результати опитування розміщено на сайті випускової кафедри (<https://goo.su/VJw7P>) та відділу забезпечення якості вищої освіти ХНУ (<https://goo.su/qnkJx/>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силябуса або в інший подібний спосіб).

Зміст, цілі та програмні результати, а також система оцінювання у розрізі ОК повідомляються здобувачам вищої освіти на початку вивчення курсу. Форма інформування може бути різною: ОП розміщуються на сайті ХНУ в розділі «Навчання» підрозділі «Освітні програми» (<https://goo.su/A96xZV>) та на сайті випускової кафедри (<https://goo.su/sSX6eGh>). Навчально-методичні комплекси ОК (робоча програма, тексти лекцій, методичні рекомендації, контрольні матеріали, критерії оцінювання результатів навчання, рекомендована література тощо) розміщені в MOODLE (<https://msn.khmnu.edu.ua/>). В робочих програмах та силябусах (<https://goo.su/foHzH>) освітніх компонентів є інформація про результати навчання та критерії їх оцінювання. На першому занятті НПП ознайомлюють здобувачів освіти з інформацією щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. У результаті розмови зі здобувачами вищої освіти на ОП 208 Агроінженерія (on-line зустріч 3) та НПП (on-line зустріч 5), що провадять освітній процес, підтверджено своєчасність, відкритість та доступність усієї необхідної інформації. Розклад занять розміщено за посиланням https://gma.khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/20/rozklad_2023_2.jpg. Для вирішення організаційних завдань щодо освітнього процесу функціонує інформаційна система «Електронний університет» (<https://isu1.khmnu.edu.ua/isu/>). Функціонує центр

дистанційного навчання (<https://de.khnu.km.ua/p.aspx>). Зворотній зв'язок між здобувачами та НПП є можливим у вигляді безпосереднього спілкування, за допомогою електронної пошти, через «Електронний університет» (https://isu1.khmnu.edu.ua/isu/?_ga=2.206951766.47742045.1681067651-1306747218.1675671662&_gl=1*1h8xl89*_ga*MTMwNjc0NzIxOC4xNjc1Njc1NjYy*_ga_LYXCXPXQWQ*MTY4MTIxMTYwNC4xMy4xLjE2ODEyMTM5NzUuMC4wLjA.), інтернет-месенджери, що було підтверджено в ході спілкування ЕГ з усіма учасниками освітнього процесу. ЕГ встановлено, що інформування щодо цілей, змісту та очікуваних ПРН є різностороннім, своєчасним і достатнім.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Здобувачі ВО ХНУ за ОП 208 «Агроінженерія» мають змогу поєднувати навчання та дослідження шляхом участі у Студентському науковому гуртку «Агроінженерія та переробка продукції АПК» (https://gma.khmnu.edu.ua/student_scientific_circle_of_agroengineering/), Студентському конструкторському бюро (<https://gma.khmnu.edu.ua/skb/>), центрі SolidWorks (<https://solidworks.khmnu.edu.ua/>), конференціях, написанні курсових проектів та за результатами практик. Також поєднання навчання і досліджень спостерігається під час участі здобувачів студентських та міжнародних конференціях, наукових семінарах (<https://goo.su/Eq4nBvD>), підготовці наукових робіт. До прикладу, здобувачі освіти, навчаються на ОП 208 Агроінженерія є учасниками наукових семінарів з поглибленого вивчення САПР 3D SolidWorks та отримали сертифікати «Міжнародний сертифікат Certified SolidWorks Associate». А саме здобувачі: Демібіцький В., Корженко В., Данилюк О., Нагабась В. Садовий І. (<https://goo.su/SUAzooL>). На Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт «САПР та комп'ютерне моделювання в науці та виробництві» Шляховий С. представив роботу «Моделювання культиватора для суцільного обробітку ґрунту» та отримав 5-те місце (<https://goo.su/QWUc>), а роботи ЗО за ОП Помаля М., Садового І., Середюка В. були відзначені на конкурсі наукових робіт «Сервісна інженерія» (<http://surl.li/eyaxk>). Результати проведених студентських досліджень (М. Помаля, С. Шумеляк, С. Шляховий) опубліковані у збірниках матеріалів конференцій, на що вказують відповідні посилання: (http://gmia.khnu.km.ua/wpcontent/uploads/sites/18/2022/03/technologies_of_the_XXI_century_2021.pdf), (http://gmia.khnu.km.ua/wp-content/uploads/sites/18/2022/03/technologies_of_the_XXI_century_2021.pdf), (http://gmia.khnu.km.ua/wpcontent/uploads/sites/18/2022/03/technologies_of_the_XXI_century_2021.pdf), (http://gmia.khnu.km.ua/wpcontent/uploads/sites/18/2022/03/collecion_of_scientific_works_science_and_education.pdf). У жовтні 2022 року пройшла Міжнародна науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених, організатором якої була кафедра галузевого машинобудування та агроінженерії (https://gma.khmnu.edu.ua/agricultural_engineering_and_industrial_engineering_2022/). Програма конференції вказує на активну участь у ній здобувачів ОП Агроінженерія (<https://gma.khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/20/programa-konferenciyi.pdf>). Публікації є спільними з науковими керівниками (НПП) . Тематики публікацій відповідають профілю спеціальності. ЕГ рекомендує і надалі розвивати наукові дослідження, що орієнтовані на дослідження технологічних процесів в АПК, а не лише на напрямок автоматизації проектування сільськогосподарських машин та деталей.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

У ХНУ для оновлення змісту освітніх компонент на основі наукових досягнень і сучасних практик відбувається відповідно до «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ» (<https://goo.su/lUSJsSK>). Самовдосконалення НПП та вивчення сучасних практик відбувається протягом стажувань на агропідприємствах, участі у міжнародних конференціях, шляхом вивчення роботи інших ЗВО України, проведення власних наукових досліджень. Оновлення змісту освітніх компонентів обговорюється на засіданнях кафедри галузевого машинобудування та агроінженерії (протоколи №13 від 27.08.2021р, №1 від 01.09.2022р.). У поточному навчальному році було оновлено контент освітніх компонентів: ОК «Сільськогосподарські машини», ОК «Ремонт машин і обладнання», ОК "Машиновикористання в рослинництві". Окрім того, на думку ЕГ, шляхом аналіз робочих навчальних програм, можна стверджувати, що, переважно, оновлення змісту ОК відбувалось за результатами моніторингу (<https://gma.khmnu.edu.ua/anketuvannia/>) та попередньої акредитаційної експертизи. ЕГ рекомендує при оновленні робочих навчальних програм та силабусів вказувати більш широкий список сучасної рекомендованої літератури та дотримуватись тематик наукових досліджень відповідно до освітніх компонентів за якими провадиться освітній процес.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Процес інтернаціоналізації діяльності ЗВО координує Відділ міжнародних відносин ХНУ (https://iro.khmnu.edu.ua/?_ga=2.236314180.47742045.1681067651-1306747218.1675671662&_gl=1%2A1ho6yug3%2A_ga%2AMTMwNjc0NzIxOC4xNjc1Njc1NjYy%2A_ga_LYXCXPXQWQ%2AMTY4MTIyNjA5Ny4xNC4xLjE2ODEyMTM5NzUuMC4wLjA.). ЗВО долучається до програм Еразмус+ «Програма Європейського Союзу у сфері освіти, професійної підготовки, молоді та спорту» (<https://erasmusplus.org.ua/>) та

«Темпус» (<http://tempus.org.ua/>), про що свідчать вкладки на сайті університету. Зокрема, внаслідок співпраці з корпорацією SolidWorks створено міжнародний сертифікаційний центр (<https://solidworks.khmn.edu.ua/>). Здобувачі вищої освіти В. Демібіцький, В. Корженко В. за результатами навчання отримали вказаний сертифікат (<https://goo.su/SUAzo0L>). Для освітніх потреб компанія PTC надала серверні потужності для використання хмарного CAD – Onshape (<https://goo.su/UHBoRcl>). В рамках проекту ERAZMUS+, задля провадження освітнього процесу за ОК «Ремонт машин і обладнання», отримано і застосовується технологія 3Dдруку на 3D-принтері (<https://goo.su/x6S7q>). Сприяє інтернаціоналізації діяльності ЗВО участь НПП та здобувачів у міжнародних конференціях, зокрема «Problems of Tribology», публікації у наукометричних базах Scopus або WoS (табл.2 СА). На зустрічах зі здобувачами та роботодавцями підтверджено факт участі у міжнародному освітньому проекті «Open Agro University» (<https://goo.su/c7HyO1c>). Результати наукових досліджень оприлюднюються на міжнародних конференціях (<https://goo.su/Eq4nBvD>). ЕГ схвалено той факт, що здобувачка вищої освіти А. Суховірська відповідно до наказу №63, від 14.06.2022р. за програмою академічної мобільності пройшла навчання в Університеті Вітовта Великого, Литва (додатковий запит ЕГ №2 від 3.04.23р.). Однак на думку ЕГ, ЗВО варто активізувати роботу щодо налагодження контактів із закордонними закладами освіти та науки, розвивати міжнародну та внутрішню мобільність для покращення можливості підготовки конкурентоспроможних спеціалістів в галузі.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Помітною є робота щодо виправлення зауважень, які були отримані на попередній акредитаційній експертизі. В ХНУ розроблені та функціонують ряд Положень, що регламентують організацію освітнього процесу, моніторинг якості освітніх послуг, міжнародну співпрацю. В ЗВО діє інформаційна системі «Електронний університет», платформа дистанційного навчання Moodle, репозитарій та бібліотека, що дає суттєву інформаційну підтримку здобувачам освіти та НПП. На ОП 208 Агроінженерія використовуються традиційні та інноваційні методи і методики викладання, широко застосовується матеріальна база та можливості провідних агропідприємств регіону. Здобувачі мають змогу поєднувати навчання та дослідження шляхом участі у конференціях, роботі у гуртках, міжнародних проектах. Широко застосовуються сучасні технології 3-D проектування та САПР-системи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

На думку ЕГ, недостатньо враховано галузевий аспект у науково-дослідницькій роботі здобувачів освіти за ОП 208 Агроінженерія та викладачів. Дослідження, багато в чому, стосуються галузі механічної інженерії, які не повною мірою відповідають можливості провадження освітнього процесу НПП. Рекомендується ЗВО: активізувати наукову роботу в напрямі дослідження технологічних процесів агровиробництва, з метою подальшого покращення провадження освітнього процесу в аспекті професійної підготовки здобувачів; урізноманітнити методи навчання; сприяти розвитку та популяризувати систему академічної мобільності; активізувати міжнародну співпрацю, розшири сферу контактів із закордонними закладами освіти та науки в галузі аграрних технологій.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП «Агроінженерія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 та часткові недоліки за підкритеріями 4.5 (доцільно більш активно налагоджувати міжнародні зв'язки із закордонними навчальними закладами освіти та активізувати міжнародну співпрацю в сфері наукових досліджень, що не є критичними на даному етапі функціонування ОП). Виходячи з аналізу представленого самоаналізу та підтверджуючих фактів, встановлено достатній рівень відповідності ОП Критерію 4, з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Контрольні заходи та процедура їх реалізації висвітлені у «Положення про організацію освітнього процесу у ХНУ» (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>). Атестацію також регламентують «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ» (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-kontrol-i-ocziuyuvannya-rezultativ-navchannya.pdf>) та «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та наукових ступенів у ХНУ» (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-atestacziyu.pdf>). Форми контрольних заходів є зрозумілими та чітко сформульованими, критерії оцінювання здобувачів вищої освіти дають можливість встановити рівень набутих результатів навчання. Зміст контрольних заходів представлено в робочих програмах (табл.№3 СА), Анотації вибіркових дисциплін кафедри (<https://gma.khmnu.edu.ua/silabusv/>) та силабусах вибіркових дисциплін (https://isu1.khmnu.edu.ua/isu/pub/students/selsubjects.php?_ga=2.227048920.47742045.1681067651-1306747218.1675671662&_gl=1*1bs3227*_ga*MTMwNjcoNzIxOC4xNjc1NjcxNjYy*_ga_YG38PoY5F3*MTY4MTMwMDI2Ni4yLjEuMTY4MTMwMTU2Mi4wLjAuMA.*_ga_LYXCXPXQWQ*MTY4MTMwMDI2Ny4xNi4xLjE2ODEzMDE1NjIuMC4wLjA.). Контролем знань здобувачів вищої освіти у в ХНУ є: поточний, семестровий та підсумковий. Поточний контроль це - опитування, контрольні роботи, тестування (у тому числі з використанням платформи дистанційного навчання Moodle). Семестровий контроль – екзамени та заліки. Шкала оцінювання екзаменів є чотирибальною національною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), а заліків – вербальною («зараховано», «не зараховано»). Надалі, отримані результати переводяться у шкалу ЄКТС відповідно до розробленої системи відповідності. На думку ЕГ, така система є недосконалою. Слід розробити систему оцінювання за шкалою (100 балів) ЄКТС, яка дає можливість сформувати ширші критерії оцінювання та більш точно оцінити програмні результати навчання. Підсумкова атестація – публічний захист кваліфікаційної роботи бакалавра. Порядок формування і діяльність екзаменаційних комісій регламентується положенням «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та наукових ступенів у ХНУ» (<https://goo.su/GfUY2B>). За для моніторингу результатів навчання здобувачів запроваджено «Електронний журнал». Графіки проведення контрольних заходів розміщені на інформації дошках оголошень та дублюється в інформаційній системі «Електронний університет» (<https://goo.su/fOaEX>). Інформація щодо контрольних заходів надається на початку вивчення курсу. В процесі on-line спілкуванні зі здобувачами ЕГ було встановлено, що вони заздалегідь ознайомлені розуміють суть контрольних заходів і методик їх реалізації. Як наслідок, критерії оцінювання та форми контролю дозволяють здобувачам досягати задекларованих результатів навчання, є зрозумілими та доступними.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

У ХНУ підсумкова атестація здобувачів вищої освіти ОП 208 Агроінженерія проходить у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи бакалавра. Це відповідає вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю «Агроінженерія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» першого (бакалаврського) рівня. Підсумкова атестація проводиться відповідно до «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та наукових ступенів у ХНУ» (<https://goo.su/GfUY2B>). Наказом №5 від 01.03.23р. (Додатковий запит ЕГ№21 від 3.04.23р.) затверджено теми кваліфікаційних робіт бакалавра. Кваліфікаційні роботи перевіряються на текстому унікальність. ЗВО застосовує сервіси: Unicheck (<https://goo.su/IJUYSaV>) та Anti-Plagiarism (<https://goo.su/zRPm>). Результати перевірки оприлюднюються репозиторії ХНУ (<https://goo.su/ufCU>). ЕГ рекомендую виконувати перевірку текстової унікальності не лише випускових кваліфікаційних робіт бакалавра, а й курсових проєктів, які можуть бути частиною підсумкової роботи. Такий підхід унеможливить появу плагіату вже на ранніх стадіях роботи здобувача над проєктом. Кваліфікаційна робота (на яку відведено на ОП 6 кредитів ЄКТС) виконується самостійно здобувачем вищої освіти під керівництвом досвідченого НПП, з яким студент співпрацює за тематикою роботи. Написання кваліфікаційної роботи бакалавра передуює ОПП 19 «Переддипломна практика» (3 кредити ЄКТС). Слід вказати на те, що для написання якісної кваліфікаційної роботи 180 годин навантаження може бути недостатнім, що утруднює підсумкову атестацію здобувача освіти. ЕГ пропонує знайти можливості збільшення часу, що спрямовується на підготовку роботи через розширення ОПП19 «Переддипломна практика», або ж ОПП 20 «Дипломний проєкт». Окрім того, ЕГ рекомендує змінити назву ОПП 20 «Дипломний проєкт» на ОПП 20 «Підготовка та захист кваліфікаційної роботи бакалавра».

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ХНУ унормовано правила проведення контрольних заходів внутрішніми документами, які розміщені на сторінці «Положення» сайту ЗВО (<https://khmnu.edu.ua/polozhennya/>), а саме: «Положенням про організацію освітнього процесу у ХНУ», «Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти у ХНУ», «Положенням про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ», «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ», «Положенням про організацію та контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти у ХНУ». Ці документи у вільному доступі для усіх стейкхолдерів. Робочі програми і силабуси, де роз'яснюються правила проведення контрольних заходів, розміщено за освітніми компонентами на платформі Moodle (<https://goo.su/FAPWi>). Різновиди контрольних заходів, чіткі і зрозумілі. Об'єктивність проведення контрольних заходів визначається критеріїв оцінювання, що наведені у робочій програмі,

силабусі., з якими здобувачі освіти ознайомлені наперед. Контроль об'єктивності ведення контрольних заходів чітко регламентується «Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності у ХНУ» (<https://goo.su/tb67>). У випадку прояву незгоди здобувача освіти з результатами контрольних заходів він має право повідомити про це через скриньку довіри (<https://bit.ly/3b9CrDH>), або ж подати звернення на ім'я декана. Врегулювання конфліктних ситуацій у ХНУ регламентується «Положенням про запобігання і врегулювання конфліктних ситуацій у ХНУ» (<https://goo.su/JefitzF>). ЕГ відмічає, що позитивною практикою ЗВО є підписання Декларації про академічну доброчесність (<https://goo.su/KBUj4>) усіма учасниками освітнього процесу, що додатковим чином інформує студентів та НПП про правила проведення контрольних заходів. Порядок повторного проходження контрольних заходів визначається вже згаданими положеннями (<https://goo.su/tDu2Xo>), (<https://goo.su/U1UXtKa>), (<https://goo.su/r2AgOd>). В результаті on-line розмови зі здобувачами освіти ЕГ встановила, що вини загалом добре інформовані щодо правил проведення контрольних заходів, підтверджують об'єктивність екзаменаторів, що доведено і результатами опитування (<https://gma.khmn.edu.ua/anketuvannia/>). Однак, на думку ЕГ, зустрічаються випадки коли здобувачі освіти мають мало інформації щодо порядку оскарження та повторного проходження контрольних заходів. У якості роз'яснення, декан В.Олександренко вказав на те, що процедури врегулювання конфліктних ситуацій та конфлікту інтересів за час впровадження ОП не було, тому така інформація для здобувачів освіти на момент зустрічі не була актуальною і пам'ятною. ЕГ рекомендує ЗВО посилити інформування здобувачів освіти щодо порядку оскарження та повторного проходження контрольних заходів, використовуючи інститут кураторства, який, загалом, належним чином функціонує у ХНУ.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В ХНУ визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. Це підтверджено в результаті обговорення зі здобувачами освіти. Встановлено, що здобувачі ознайомлені з нормативними документами, а куратори та наукові керівники інформують їх про процедури академічної доброчесності. ХНУ керується документами, що регулює питання дотримання умов академічної доброчесності: Статут Хмельницького національного університету (<https://goo.su/PX5wDNY>), Стратегія розвитку Хмельницького національного університету на 2021-2025 рр. (<https://goo.su/k2Pidhw>), «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти у ХНУ» (<https://goo.su/AgxH3h>), «Положення про участь стейкхолдерів у процедурах забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ» (<https://goo.su/f54dFvG>), «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у ХНУ» (<https://goo.su/sXBrCXF>), «Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНУ» (<https://goo.su/AR4BGh>), «Положення про діяльність ХНУ у сфері інтелектуальної власності» (<https://goo.su/uPyq>). Відповідно до «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у ХНУ» (<https://goo.su/sXBrCXF>) формуються процедури виявлення плагіату. Керівництво стимулює заходи щодо підвищення ефективності запобігання і протидії корупції (наказ №146 від 14.10.2022). Кваліфікаційні роботи бакалавра про проходять перевірку на унікальність тексту за допомогою системи Anti-Plagiarism (<https://goo.su/zRPm>) та Unicheck. Унікальність текстового матеріалу не меншу аніж 60%. Видання НПП, статті здобувачів освіти проходять перевірку на наявність плагіату Anti-Plagiarism (<https://goo.su/zRPm>). Наукові та науково-методичні видання ХНУ розміщені в репозитарії (<https://goo.su/ufCU>). Популяризації академічної доброчесності проводить через збори учасників фокус-груп (<https://goo.su/Ezds7>), опитування здобувачів освіти (<https://goo.su/qnkJx>). До популяризації академічної доброчесності долучається бібліотека ХНУ (<https://goo.su/hTQVsR>). Здобувачі освіти ознайомлені з Кодексом академічної доброчесності, що зафіксовано підписаними деклараціями. Інформація щодо протидії корупції є на сайті університету (<https://goo.su/207NACa>). Системно здійснюється опитування щодо виявлення можливих випадків порушення академічної доброчесності здобувачами освіти (<https://goo.su/gVRkF>) та НПП ХНУ (<https://goo.su/naEySsF>). ЕГ у розмовах з директором бібліотеки, гарантом, НПП, здобувачами освіти ЕГ встановила, що у ЗВО є розуміння політики академічної доброчесності та важливості її дотримання.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Внутрішні положення ХНУ, що регламентують процедури контрольних заходів, оцінювання та оскарження результатів навчання, належним чином розроблені і є у вільному доступі на сайті ЗВО. Здобувачі вищої освіти належним чином обізнані і вчасно отримують інформацію щодо контрольних заходів і форм їх реалізації. Правила проведення контрольних заходів є чіткими і зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу. Інформація про проведення підсумкових контрольних заходів поширюється також через інформаційну систему «Електронний університет», а їх результати заносяться до електронного журналу. Наявна практика провадження внутрішньої культури якості, що зафіксовано підписанням усіма учасниками освітнього процесу Декларації про дотримання Кодексу академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Рекомендується ЗВО: надати перевагу оцінці контрольних заходів за шкалою (100 балів) ЄКТС, яка дає можливість сформувати більш широкі критерії оцінювання та більш точно оцінити програмні результати навчання; змінити назву ОПП 20 «Дипломний проект» на ОПП 20 «Підготовка та захист кваліфікаційної роботи бакалавра», що точніше конкретизує сутність ПРН за даним ОК, та виконувати перевірку на академічний плагіат курсових проектів; посилити інформування здобувачів освіти щодо порядку оскарження та повторного проходження контрольних заходів, використовуючи інститут кураторства.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОП «Агроінженерія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 5.1, 5.2, 5.3, 5.4. Виходячи з аналізу представленого самоаналізу та підтверджуючих фактів, встановлено достатній рівень відповідності ОП Критерію 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Ознайомившись з інформацією про відповідність науково-педагогічного персоналу критеріям та освітнім компонентам, які вони викладають на даній ОП, переглянувши профілі викладачів на сайті кафедри «Галузевого машинобудування та агроінженерії» (<https://gma.khmnpu.edu.ua/staff/>), а також після онлайн спілкування з ними, експертна група надійшла висновку, що професійна кваліфікація НПП, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання. Всі викладачі, які задіяні в реалізації ОП, пройшли підвищення кваліфікації у відповідності до освітніх компонентів, які вони викладають. Але в таблиці 2 звіту СО у більшості викладачів відсутня кількість навчальних кредитів, які вони отримали при підвищенні кваліфікації. Група забезпечення даної ОП має навчально-методичні видання, наукові публікації у виданнях, що входять до наукометричної бази та фахових виданнях, тези доповідей на міжнародних конференціях, проходили стажування у закордонних вищих навчальних закладах. Тематика публікацій відповідає освітнім компонентам, які реалізує викладач, наприклад: завідувач кафедрою Мартинюк А.В. (ОК «Технічний сервіс в агропромисловому комплексі») має навчальний посібник «Технічний сервіс та діагностика в агропромисловому комплексі», професор Харжевський В.О. (ОК «Деталі машин») - навчальний посібник «Деталі машин. Курсове проектування», доцент Вечорка В.В. (ОК «Сучасні технології в тваринництві») має публікацію у БД Web of Science «Heritability of traits of the type linear assessment and their genetic association with cow's milk yield of Ukrainian dairy breeds» (Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development) і т. д. При спілкуванні з викладачами, вивченні звіту СО, розгляду силабусів, системи дистанційного навчання MOODLE експертна група відмітила, що за викладачами закріплені дисципліни, які вони опанують. Експертна група рекомендує при складанні силабусів навчальних дисциплін вказувати усіх викладачів, які можуть бути залучені до даної дисципліни. Під час спілкування зі здобувачами і роботодавцями, вони відмітили задоволення професійною кваліфікацією академічного персоналу даної ОП. На думку ЕГ професійна і наукова кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОП, забезпечує досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Добір на вакантні посади проводиться за конкурсом, відповідно до Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад працівників ХНУ (<https://goo.su/atulIe>) та регламентовано законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», наказом МОН України від 05.10.2015 р. № 1005 та Статутом ХНУ (<https://khmnpu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/ustanovchi/statut-2022.pdf>). Для організації конкурсу на заміщення посад НПП наказом ректора Університету утворюються ун-ка та факультетські конкурсні комісії. Ректор оголошує конкурс на заміщення вакантних посад. Участь у конкурсі мають право приймати особи, які мають повну вищу освіту і за своїми професійно-кваліфікаційними якостями відповідають вимогам, установленим до науково-педагогічних працівників Законами України «Про освіту» та «Про вищу освіту» та умовами оголошення конкурсу. Обговорення кандидатури кожного претендента проводиться в його присутності (або за наявності письмової згоди претендента на обговорення його кандидатури у разі відсутності). Претенденту, який не є викладачем кафедри, кафедра може запропонувати попередньо провести пробні лекції, практичні заняття

у присутності НПП кафедри. Результатом попереднього обговорення є висновок про професійні та особистісні якості претендента, які на засіданні кафедри затверджуються таємним голосуванням. Висновки кафедри про професійні, особисті якості претендентів та відповідні рекомендації щодо посад передаються на розгляд конкурсній комісії. У разі делегування Вченою радою університету повноваження з розгляду питання стосовно претендентів, конкурсна комісія розглядає подані претендентами документи й ухвалює рекомендації для розгляду питання на засіданні вченої ради факультету (hmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normativni-dokumenty/personal/polozhennya-pro-konkursnu-komisiyu-fakultetu.pdf). Рішення Вченої ради факультету при проведенні конкурсу вважається дійсним, якщо в голосуванні взяли участь не менше 2/3 членів вченої ради. Обраним вважається претендент, який отримав більшість голосів членів вченої ради, що взяли участь у голосуванні. Рішення Вченої ради факультету про результати конкурсу набирає чинності після його введення в дію наказом ректора. Під час онлайн-зустрічі з НПП було підтверджено, що процедура конкурсного відбору є відкритою і прозорою завдяки публічному обговоренню показників діяльності претендентів. Начальник відділу кадрів Мартинюк І.С. під час інтерв'ю запевнила, що представники здобувачів у вчених рада університету та факультетах приймають участь в таємному голосуванні по конкурсним питанням. ЕГ надійшла висновку, що процедура конкурсного добору викладачів є прозорою і дозволяє забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП та рекомендує при проходженні конкурсного відбору на заміщення вакантних посад враховувати щорічне рейтингове оцінювання роботи науково-педагогічних працівників та результати опитування студентів, щодо рівня їх викладацької майстерності.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час експертизи ЕГ пересвідчилась про залучення роботодавців до освітнього процесу: читання лекцій, проведення практичних та лабораторних занять, погодження освітньої програми (рецензії на ОПП від ТОВ «Агрохолдинг 2012», ТОВ «Еселко Агро», ТОВ «Компанія ЛАН» (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/op/b/208-ai-2021.pdf>), що підтверджується протоколом засідання кафедри галузевого машинобудування та агроінженерії (протокол кафедри №13 від 27.08.2021р). Представники роботодавців, зокрема ті, що залучені до здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості ОП (Кулик О. - керівниця проекту Open Agro University компанії Kernel, Клімчук І.І. - керівник інженерної служби ТОВ «Енселко Агро» та Загородний М.В – представник Хмельницької філії ТОВ «Компанія ЛАН»), які були присутні під час онлайн зустрічі, підтвердили свою участь в організації освітнього процесу та той факт, що їх пропозиції були враховані при формуванні ОПП. Провідними фахівцями компанії ТОВ «Енселко Агро» для здобувачів освіти проводяться практичні роботи безпосередньо в умовах господарства (<https://goo.su/OGQQ>). Роботодавці беруть активну участь у забезпеченні практичного навчання виступаючи базами практик, про що свідчать договори про співпрацю та бази практик (https://gma.khmnu.edu.ua/reasons_with_employers/). Роботодавці також є зовнішніми рецензентами дипломних робіт і входять до складу ЕК по атестації здобувачів (наказ №49 від 30.04.2021р., №46 від 02.05.2022р. про призначення Головою ЕК з захисту ДП Клімчук І.І. – керівник інженерної служби ТОВ «Енселко Агро»). На підставі проведеної експертизи ЕГ рекомендує запланувати організацію більш системного підходу у процес залучення професіоналів практиків до реалізації освітньої програми.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Для реалізації ОП «Агроінженерія» до проведення занять були залучені професіонали-практики та експерти з виробництва. У відомостях про самооцінювання ОП вказується, що професор Ветохін В.І. (ПДАУ) проводив лекції на тему: «Основи наукових досліджень» (<https://goo.su/VzrsT>). Під час онлайн зустрічі з представниками роботодавців провідний фахівець з впровадження систем точного землеробства компанії «Agri 2.0» Медведюк О. розповів про зацікавленість студентів при читанні лекцій на тему «Впровадження та експлуатація систем точного землеробства» (<https://goo.su/me4WDoe>). При опануванні дисципліни «Сільськогосподарські машини» представниками підприємства з виробництва сільськогосподарської техніки AT ELVORTI проведені лекції на тему «Особливості будови та експлуатації техніки ELVORTI» (<https://goo.su/x4MsoLD>). Для вивчення сучасних сільськогосподарських машин та їх використання в рамках ОК «Сільськогосподарські машини» та «Машинвикористання в рослинництві» проведенні виїзні практичні заняття представниками роботодавців: головним інженером кластеру «Центральний» Добушем С.Й. компанії ПП «Аграрна компанія 2004» (<https://goo.su/AqQ8M>), (<https://goo.su/KqZJ>), (<https://goo.su/bIPVp>) та директором кластеру «Полісся» Корнійчуком В.К. (<https://goo.su/MUbu5>), (<https://goo.su/RU1q>), (<https://goo.su/LShzvI>). При опануванні дисципліни «Машини, обладнання та їх використання в тваринництві» для проведення лабораторно-практичного заняття на тему: «Машини і обладнання для тваринництва, його використання та технологія утримання великої рогатої худоби» був залучений заступник керівника департаменту молочного скотарства Баб'яяр Б.В. (<https://goo.su/bIPVp>), (<https://goo.su/xVUmQ>). В рамках дисципліни «Технічний сервіс та ремонт машин і обладнання агропромислового комплексу» практичні заняття проводилися за участі головного інженера кластеру «Хмельницький» підприємства Бруски В. (<https://goo.su/x6S7q>). Начальник відділу кадрів Мартинюк І.С. надала інформацію про те, що залучення та працевлаштування представників підприємств до проведення аудиторних занять є прозорим та здійснюється на основі сумісництва або погодинної оплати праці. Під час проведення онлайн-зустрічі із студентами ЕГ підтверджено залучення професіоналів практиків з виробництва до проведення занять. Одночасно здобувачі повідомили про бажання збільшення практичних занять в умовах реального виробництва.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Для аналізу даного підкритерію експертною групою опрацьований матеріал звіту СО, інформація з сайту кафедри і проведено онлайн-спілкування з навчально-педагогічним персоналом, який реалізує дану ОП. Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ХНУ регламентується «Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників», яке розміщено на офіційному сайті ХНУ (<https://goo.su/dLfkB7f>). В положенні зазначено, що «Науково-педагогічні і педагогічні працівники зобов'язані підвищувати кваліфікацію» (пункт 1.2), «Науково-педагогічні і педагогічні працівники можуть підвищувати свою кваліфікацію згідно з цим Порядком не рідше одного разу на п'ять років» (пункт 1.6), «Загальний обсяг підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників університету протягом п'яти років не може бути меншим ніж шість кредитів» (пункт 1.7), тобто процес підвищення кваліфікації є обов'язковою складовою освітнього процесу, що провадять НПП. Діяльну участь в питаннях підвищення кваліфікації надає Центр післядипломної освіти ХНУ (<https://goo.su/UsO8g>), який координує підвищення кваліфікації НПП та проводить курси. На офіційному сайті університету розміщено сканкопії документів про підвищення кваліфікації викладачами (тільки за першу половину 2020 р.) тільки в Центрі післядипломної освіти ХНУ межах НТУ (<https://cpo.khmnu.edu.ua/category/arhiv/>). ЕГ рекомендує на офіційному сайті розміщувати сканкопії документів про підвищення кваліфікації викладачами, як в інших установах України та і за кордоном. Під час онлайн-зустрічі завідувачка відділу забезпечення якості вищої освіти Красильникова Г.В. зазначила, що в університеті на факультетах функціонують кваліфікаційні комісії, які заслуховують звіти НПП і приймають участь в процедурах обрання за конкурсом. Під час конкурсу комісія аналізує слабкі і сильні сторони та надає рекомендації, щодо доцільності проходження процедур професійного зростання. Аналіз наданих документів вказує, що в 2020-2022 р. викладачі проходили стажування: в Центрі післядипломної освіти ХНУ за програмою «Розвиток професійних компетентностей» (наказ №1-КП від 05.01.2022р.); в закордонних установах - в університеті Collegium Civitas (Варшава, Польща) та в Технологічно-природничому університеті (м. Бидгощ, Польща) (наказ від 11.09.2020 р. №185 КП); на виробництві – в ТОВ «Енселко Агро» (наказ від 09.11.2020 р. № 265КП) та в рамках проекту Open Agro University корпорації KERNEL (наказ ХНУ №46 КП від 02.02.2022 р.). Для науково-професійного розвитку викладачів, які опанують дисципліни професійної підготовки на ОП «Агроінженерія», ЕГ вважає доцільним забезпечити можливість проходження стажування в науково-дослідних установах НААНУ.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В колективному договорі на 2020-2023роки між адміністрацією і трудовим колективом Хмельницького національного університету (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/ustanovchi/kolektyvnyj-dogovir-2020-2023.pdf>) в пункті 2.23 зазначено, що в межах фінансових можливостей університету встановлюється система заохочення працівників та надання матеріальної допомоги, відповідно до «Положення про матеріальне заохочення та надання матеріальної допомоги в ХНУ», «Положення про порядок надання надбавок та доплат до посадового окладу працівникам університету», «Положення про щорічну оцінку (атестацію) професорсько-викладацького складу і наукових співробітників». Відповідно до «Положення про щорічне рейтингове оцінювання роботи НПП ХНУ (<https://goo.su/ye70h>) щорічно проводиться рейтингова оцінка викладачів, але даний захід носить більше рекомендаційний характер і враховуються при конкурсному доборі, при призначенні на вакантну посаду. Для стимулювання роботи науково-педагогічних працівників університету використовуються різні способи заохочення, зокрема: – НПП, які показали найвищі показники в роботі, заносять на «Дошку Пошани» університету, а викладача, який протягом останніх п'яти навчальних років досяг найкращого результату в особистому рейтингу НПП – у «Книгу Пошани». Також надаються разові грошові премії, розмір яких щорічно встановлюється ректоратом і залежить від фінансових можливостей університету. Так, під час онлайн-зустрічі з викладацьким складом з'ясовано, що у 2021-2022 р. відповідно до наказу ректора премії отримали викладачі, які реалізують ОП «Агроінженерія» (Гнатчук І.Я., Мартинюк А.В., Земський Ю.С., Когут О.В., Курської В.С., Олександренко В.П., Свідерський В.П., Ярецька Н.О., Кравчина Т.В., Харжевський В.О., Медведчук Н.К.). Застосовується оголошення подяк та нагородження грамотами. Для стимулювання розвитку викладацької майстерності в університеті ЕГ рекомендує запровадити спеціалізовані конкурси, наприклад «Кращий викладач», «Кращий куратор» і т. д. та розмістити на офіційному сайті нормативні документи, щодо стимулювання роботи науково-педагогічних працівників університету: «Положення про матеріальне заохочення та надання матеріальної допомоги в ХНУ», «Положення про порядок надання надбавок та доплат до посадового окладу працівникам університету» та «Положення про щорічну оцінку (атестацію) професорсько-викладацького складу і наукових співробітників».

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильними сторонами ОП є тісна співпраця з роботодавцями та залучення професіоналів-практиків, представників роботодавців як до організації так і до реалізації освітнього процесу. До позитивних практик експертна група відносить врахування щорічного рейтингу викладачів під час конкурсного відбору. Наявність в ЗВО системи матеріального та морального заохочення викладачів до розвитку їх професійної майстерності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

До недоліків у контексті Критерію 6 можна віднести відсутність на офіційному сайті нормативних документи, щодо стимулювання роботи НПП. Для стимулювання розвитку викладацької майстерності в університеті ЕГ рекомендує запровадити спеціалізовані конкурси, наприклад «Кращий викладач». Для науково-професійного розвитку викладачів, які опанують дисципліни професійної підготовки, ЕГ вважає доцільним забезпечити можливість проходження стажування в науково-дослідних установах НААНУ. ЕГ рекомендує при процедурі конкурсного добору викладачів враховувати результати опитування студентів, щодо рівня викладацької майстерності НПП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОПП «Агроінженерія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 6.1, 6.3, 6.4 та окремими недоліками за підкритеріями: 6.2 (не враховується думка студентів, щодо рівня викладацької майстерності НПП при процедурі конкурсного добору викладачів); 6.5 (наявність стажування НПП в науково-дослідних установах НААНУ); 6.6 (відсутність на офіційному сайті нормативних документи, щодо стимулювання роботи НПП). Виходячи з аналізу підтверджуючих фактів наданій інформації, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, встановлена достатня відповідність ОПП Критерію 6, з недоліками, які не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ, ознайомившись із акредитаційною справою, сайтом ЗВО, документами на які здійснювався запит, а також у результаті комунікації із НПП в межах дистанційної акредитації дійшла висновку про достатній рівень фінансового, матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення ОП. Під час ознайомлення із матеріально-технічною базою, ЗВО продемонстрував власну інфраструктуру. Реалізацію ОП забезпечується значною кількістю аудиторій (у т.ч. спеціалізованими: центр SolidWorks (<http://surl.li/fxzef>), ауд.: «ТММ» і «Деталей машин», «с/г машин Elvorti», «Тракторів і автомобілів», «Машин і обладнання для тваринництва», «Систем точного землеробства» та «Дільниця тех. сервісу та ремонту с/г техніки (<https://cutt.ly/D41RfYM>); загальна площа навчальних приміщень 26102, оснащених проекторами, обладнанням та інтерактивними дошками, 9-поверховий бібліотечним корпусом з читальними залами та абонементами (<https://cutt.ly/g41EJgD>), актову залу, 5 гуртожитками (<http://surl.li/fzenx>), кафе. Загальний фонд бібліотеки складає близько 600 тис. документів (<http://surl.li/fxyyf>). На базі бібліотеки діє електронний каталог (<http://surl.li/fxyyo>), працює електронна бібліотека (<http://surl.li/elpcr>), інституційний репозитарій (<http://surl.li/exfmq>), віртуальна довідкова служба (<http://surl.li/dadso>). ЗВО забезпечує доступ здобувачів та НПП до фахових періодичних видань «Техніка і технологія АПК», «Агросвіт», «Agroexpert», «The ukrainian farmer», «AGROTIMES» (<blob:https://office.naqa.gov.ua/b5787d2a-0dac-4a75-a362-3e7ba8fcd38a>). Бібліотечний фонд є достатнім для забезпечення потреб ОП, що підтверджується керівництвом бібліотеки та здобувачами Функціонує психологічна служба (<http://surl.li/dadtd>), центр психологічної підтримки (<http://surl.li/cznvf>). Спортивні інтереси учасників ОП забезпечуються діяльністю спортивного комплексу. Оновлення МТЗ відбувається шляхом придбання власними коштами та у співпраці з партнерами (<http://surl.li/fxzdt>). Слід зазначити, що на базі ЗВО відсутній власний земельний фонд. Під час зустрічі з адміністрацією, ЕГ переконалась у тому, що ЗВО працює над вирішенням цієї проблеми, звертаючись до відповідних органів влади. Окрім того, практичні заняття та практика систематично проводяться на полях партнерів, що підтвердили здобувачі та роботодавці. На базі ЗВО діє Центр культури та естетичного виховання (<http://surl.li/dadrx>) для забезпечення культурно-дозвілдової діяльності. З метою заохочення до науково-дослідницької та винахідницької діяльності функціонують Наукове товариство студентів та молодих вчених (<http://surl.li/fzcad>), Студентське конструкторське бюро (<http://surl.li/fzbxx>), науковий гурток «Агроінженерія та переробка продукції АПК» (<http://surl.li/fzbyo>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час комунікації з адміністрацією університету, здобувачами та керівництвом бібліотеки, ЕГ змогла дізнатись про те, що на території ЗВО та гуртожитків є наявне бездротове з'єднання Wi-Fi, яке є безкоштовним і безлімітним. Здобувачі підтвердили, що забезпеченість Інтернетом допомагає в реалізації їхніх потреб. Окрім того, у бібліотечному корпусі є достатня кількість комп'ютерів. На кожному із них є відкритий доступ до Інтернету, бібліотека забезпечує бездротовим з'єднанням Wi-Fi. Здобувачі і НПП мають вільний і безкоштовний доступ до інформаційних ресурсів ЗВО. Забезпечується вільний та цілодобовий доступ до електронного каталогу бібліотеки (<http://surl.li/fxyuo>), системи електронна бібліотека (<http://surl.li/elpcr>), інституційного репозитарію (<http://elar.khmnu.edu.ua/>), та електронних видань, розміщених у них. Бібліотека також надає доступ до баз даних Scopus та Web of Science, що підтвердили і здобувачі. Доступ до НММ у здобувачів та НПП також забезпечується публікацією програм ОК та ОП на сайті. (<http://surl.li/fzcdc>). На базі ЗВО функціонують інформаційні системи «Електронний університет» та Moodle (<http://surl.li/ewvrr>), де здобувачі мають можливість ознайомитись з НММ, розкладом занять, індивідуальним навчальним планом. Окрім того, НПП надають здобувачам безкоштовний доступ для до авторських наукових праць. Під час спілкування з НПП, ЕГ змогла з'ясувати, що в існує можливість безкоштовної публікації наукових досліджень НПП або ж здобувачів у наукових виданнях ЗВО категорії «Б». НПП також зазначили, що витрати на публікації у платних виданнях відшкодовуються ЗВО. Окрім того, на базі ЗВО відбуваються конференції, участь здобувачів на яких є безкоштовною як і публікації у збірниках. Під час спілкування із здобувачами та представниками ЗВО, ЕГ з'ясувала, що ЗВО сприяє підвищенню якості вищої освіти шляхом безкоштовної перевірки наукових досліджень та кваліфікаційних робіт на сервісах «AntiPlagiarism» та «Unicheck» ([blob:https://office.naqa.gov.ua/158c99d4-bcdc-413c-936d-30aa474e69570](https://office.naqa.gov.ua/158c99d4-bcdc-413c-936d-30aa474e69570)) у порядку визначеному Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності (<http://surl.li/coanj>). Здобувачі зазначають, що ця процедура є обов'язковою і безкоштовністю гарантується ЗВО. Також ЗВО забезпечив доступ здобувачів до курсів Coursera та edX шляхом відкриття реєстрації (<http://surl.li/gcdnr>). ЗВО забезпечує безкоштовний доступ учасників освітнього процесу до наукової бібліотеки, комп'ютерних класів, наукових лабораторій, медпункту, спорткомплексу, психологічної служби для реалізації їхніх освітніх, спортивних потреб. Доступ здобувачів і НПП до інформаційних ресурсів здійснюється також і через офіційний сайт ЗВО (<https://khmnu.edu.ua/>), сторінки ЗВО в соціальних мережах та електронну пошту. Загалом, здобувачі та НПП повністю задоволені доступом до інфраструктури та підкреслюють безоплатність такого доступу.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

ЗВО створив і гарантує безпечні для життя і здоров'я здобувачів умови. Безпека освітнього середовища забезпечується на високому рівні: навчальні корпуси, гуртожитки, спортивний комплекс та інші інфраструктурні об'єкти ЗВО забезпечені охороною на підставі договору. Територія ЗВО обладнана відео-камерами, протипожежними сигналізаціями та сигналізаціями сповіщення про повітряну тривогу, наявні вогнегасники. В умовах воєнного стану ЗВО забезпечив наявність укриттів, розрахованих приблизно на 4000 осіб. Під час проведення огляду матеріально-технічної бази ЕГ змогла переконатись у достовірності інформації вказаної у СО. ЗВО спільно з ОСС проводить заходи спрямовані на покращення ознайомленості здобувачів та НПП щодо безпеки для життя та здоров'я, зокрема, в умовах воєнного стану. (<http://surl.li/gdwhn>). Правовою основою для забезпечення життя і здоров'я є також Положення про систему управління охороною праці (<http://surl.li/gaina>). У ньому передбачено проведення інструктажів для здобувачів та НПП. Під час комунікації, здобувачі та НПП підтвердили факт проведення таких заходів щорічно з підписами. Випадків порушення правил техніки безпеки або травмувань за ОП не було зафіксовано. Положенням про організацію роботи з охорони праці передбачено чіткий розподіл обов'язків між структурними підрозділами ЗВО (<http://surl.li/gaipc>). У рамках забезпечення безпеки здоров'я у ЗВО діє медичний пункт, на території ЗВО та гуртожитків є аптечки 3 метою забезпечення психічного здоров'я на території ЗВО діє також Психологічний консультативно-тренінговий центр (<http://surl.li/cznvf>). Здобувачі та НПП ознайомлені із наявністю такого підрозділу. Окрім того, ЗВО популяризує здоровий спосіб життя. На базі ЗВО функціонує спорткомплекс, діють спортивні секції. Здобувачі підтвердили, що користуються спортивною інфраструктурою ЗВО та мають вільний доступ до неї. Думка здобувачів за словами НПП та здобувачів з'ясовується регулярно, зокрема через проведення кураторських годин, анкетування, участь у фокус-групах. ОСС є активними та відіграють важливу роль у забезпеченні добробуту здобувачів через участь у засіданнях вчених рад факультету та ЗВО. ЗВО реагує на побажання здобувачів та здійснює заходи на їхню реалізацію. Також здобувачі зазначали, що у вирішенні побутових проблем їм допомагає ОСС та адміністрація ЗВО. Відбувається регулярний моніторинг та зустрічі ОСС, представників ЗВО із здобувачами для того, щоб роз'яснювати та повідомляти про правила поведінки. На базі ЗВО, розроблено відповідну нормативну базу для протидії булінгу (<http://surl.li/cohho>). Представники ЗВО та здобувачі зазначають, що таких випадків не було, однак вони ознайомлені з процедурами їх вирішення.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час проведення акредитації, ЕГ переконалась у високому рівні комунікації між ЗВО та здобувачами. Відповідно до Положення про навчально-методичний відділ (НММ), координація, організація і інформаційний супровід освітнього процесу здійснюється НММ (<http://surl.li/gcdrp>). У ЗВО функціонує широка мережа надання підтримки різних видів відповідно до сфери компетенції. Здобувачі відзначили, що основними джерелом освітньої підтримки є НПП та куратор шляхом регулярного проведення годин куратора (<http://surl.li/gcdse>). Організаційна підтримка здійснюється деканатом, навчальним центром, НПП, студентським відділом кадрів, куратором. Найбільш поширеними джерелами консультативної підтримки для здобувачів є ОСС (<http://surl.li/cogom>), НПП, працівники

деканату, декан. Консультативна підтримка також надається за необхідності куратором, центром кар'єри (<http://surl.li/gcdzx>), психологічною службою (<http://surl.li/gcdtp>), юридичною клінікою (<http://surl.li/gceah>), лабораторією інклюзивної педагогіки (<http://surl.li/cznvi>), лабораторією з ерготерапії (<http://surl.li/gceax>). Соціальна підтримка надається первинною профспілковою організацією студентів (<blob:https://office.naqa.gov.ua/5cc7204e-0e81-4d18-b8c0-473a38d02767>), яка допомагає здобувачам у випадку хвороби чи інших складних обставин, зокрема, фінансово. Комунікація здійснюється із максимальним залученням здобувачів для спільного вирішення проблем. Здобувачі також підтвердили, що під час дистанційного навчання (ДН), НПП значною мірою підтримували здобувачів за допомогою телефонного зв'язку, соціальних мереж, месенджерів, Google-meet, Zoom. НММ своєчасно публікувались на сайті та у модульному середовищі. Під час комунікації здобувачі та НПП підтвердили, що використовують зазначені системи під час здійснення освітнього процесу. Окремим джерелом інформаційної підтримки є сайти ЗВО (<https://khmnu.edu.ua/>), сайт кафедри (<http://surl.li/gsecy>), сторінки у соціальних мережах (<http://surl.li/gcehg>) (<http://surl.li/gcehw>). У ІС «Електронний університет» (<http://surl.li/gceln>) здобувачі можуть ознайомитись з електронними журналами викладачів, звітами, електронним деканатом, розкладом навчання. Її використання надає можливість відстежити індивідуальну освітню траєкторію здобувачів. Освітній процес в умовах ДН здійснювався повноцінно. Здобувачі добре ознайомлені із існуючими механізмами підтримки і звертаються за нею при потребі. Результати анкетування свідчать про хорошу підтримку під час ДН (<http://surl.li/gcefj>). Під час зустрічей ЕГ з'ясувала, що значну роль в підтримці здобувачів належить ОСС, які активно здійснюють захист прав та інтересів. На базі ЗВО регулярно проводяться зустрічі між здобувачами та ОСС, НПП, куратором та представниками адміністрації, де здобувачі можуть отримати підтримку або висловити власні пропозиції щодо вдосконалення ОП.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час спілкування з працівниками ЗВО, ЕГ підтвердила, що у ЗВО забезпечений високий рівень реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами. Для осіб, які мають проблеми зі здоров'ям передбачена можливість навчання дистанційно та за індивідуальними навчальними планами. На базі ЗВО наявні пандуси, підйомні платформи та робочі ліфти у навчальних приміщеннях відповідно до вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення». ЗВО відповідально ставиться до забезпечення рівних можливостей для осіб з ООП. Під час огляду інфраструктури представники ЗВО продемонстрували спеціально обладнані кімнати гігієни для осіб з ООП. Ще одним кроком до створення якісного інклюзивного освітнього середовища є діяльність обладнаної лабораторії з Ерготерапії (<https://drive.google.com/drive/folders/1kkRaA-CSmB4ZrkMbtJu-KMMRONGWqopN>). На базі лабораторії є обладнання, яке сприяє реабілітації, а також відображає побутові умови для ООП з метою набуття ними необхідних побутових навичок та вмій. Окрім того, у ЗВО функціонує Лабораторія інклюзивної педагогіки (<http://surl.li/cznvi>), що забезпечує науково-методичний та психолого-педагогічний супровід осіб з ООП. Розроблено внутрішній Порядок супроводу (надання допомоги) особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення (<http://surl.li/cohgs>). Осіб із ООП на ОП не було. Однак у ЗВО навчаються особи з ООП на інших ОП. Під час комунікації з представниками ЗВО ЕГ з'ясувала, що заняття для осіб з ООП у ЗВО організовується на першому поверсі. Представники ЗВО під час комунікації підтвердили факти, зазначені ЗВО щодо створення особливих умов для осіб з ООП. Зокрема, щодо надання особам з обмеженою мобільністю окремих кімнат в гуртожитку на першому поверсі. Також ЗВО на базі гуртожитків забезпечив належні умови для вагітних жінок, учасників бойових дій. НПП підтвердили факт проведення підвищення кваліфікації, під час якого їм проводять навчання щодо здійснення освітнього процесу для осіб з ООП. Незважаючи на те, що на акредитованій ОП не навчаються і не навчались особи з ООП на базі ЗВО створене якісне інклюзивне освітнє середовище, яке забезпечує повністю освітні потреби осіб з ООП.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

На базі ЗВО існує чітка і зрозуміла політика й процедури вирішення конфліктних ситуацій. Основним нормативним актом, який регулює цю сферу є Положення про запобігання і врегулювання конфліктних ситуацій у ХНУ (<http://surl.li/cocqf>). У ньому закріплені основні принципи поведінки, а також засади запобігання конфліктних ситуацій. Ключовим у політиці ЗВО щодо протидії конфліктам є саме акцент на проведенні превентивних заходів. Відповідно до Положення, основними стратегіями врегулювання конфлікту є компроміс, співробітництво, уникання, пристосування. Для врегулювання конкретної конфліктної ситуації створюється тимчасова комісія з врегулювання конфліктних ситуацій, склад якої затверджується Ректором. До складу комісії можуть входити представники адміністрації, ОСС, психолог, юрист, старости та куратори. Передбачено можливості врегулювання за допомогою формальної та неформальної процедур. Разом із тим у ЗВО діє інститут уповноваженої особи з питань запобігання та виявлення корупції, яка діє відповідно до Положення (<http://surl.li/gdwfb>). На базі ЗВО затверджено Антикорупційну стратегію на 2022-2025 роки (<http://surl.li/cohio>), функціонує система антикорупційних заходів (<http://surl.li/dadtt>). Конфліктних ситуацій за даною ОП ще не виникало, що також підтвердили здобувачі та НПП. ЗВО дбає про сприятливі умови на основі взаємоповаги для повноцінної організації освітнього процесу. Здобувачі і НПП добре ознайомлені із процедурами врегулювання конфліктів. ЗВО регулярно ознайомлює їх із Положенням про запобігання і врегулювання конфліктних ситуацій та Положенням про запобігання та протидію булінгу

(<http://surl.li/cohho>). Під час комунікації, ЕГ з'ясувала, що ще одним механізмом вирішення конфліктів може бути звернення до ректора, зокрема через скриньку довіри фізично або через електронну скриньку довіри.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Виходячи з аналізу Критерію 7 встановлено такі сильні сторони та позитивні практики: наявність потужної інфраструктури, навчально-методичної та матеріально-технічної баз; наявність доступу до інформаційних баз ЗВО та науково-метричних баз Scopus, Web of Science; забезпечення безоплатного доступу до інфраструктури ЗВО та постійна робота для покращення цієї інфраструктури; регулярне з'ясування думок здобувачів з приводу освітнього середовища і врахування їх пропозицій; забезпечення якісного доступу до освітніх послуг осіб з особливими освітніми потребами; залучення здобувачів до процесів формування освітнього середовища у ролі партнерів; обізнаність здобувачів з процедурами, прийнятими у ЗВО, яка полягає у розумінні, знанні та дотриманні цих процедур при реалізації освітнього процесу; високий рівень підтримки здобувачів університетом; наявність нормативно-правової бази, яка регулює процедури пов'язані з реалізацією освітнього процесу за ОП; безпечне освітнє середовище та проведення заходів, спрямованих на постійне покращення освітнього середовища.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Виходячи з аналізу Критерію 7 встановлено такі слабкі сторони: відсутність власного земельного фонду. Рекомендації : продовжити цілеспрямовану роботу над отриманням власного земельного фонду та створенням власного навчального полігону. Продовжувати та поглиблювати роботу над оновленням МТЗ.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОПП «Агроінженерія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6 та окремими недоліками за підкритеріями: 7.1 (відсутність власного земельного фонду) . Виходячи з аналізу підтверджуючих фактів наданій інформації, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, встановлена достатня відповідність ОПП Критерію 7, з недоліками, які не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП в ЗВО регулюються широкою нормативно-правовою базою, зокрема, Положенням про ОП підготовки здобувачів ВО у ХНУ (<http://surl.li/ckgaj>). У ЗВО створено та введено у дію конкретизовані правові документи, зокрема, Положення про організацію освітнього процесу у ХНУ (<http://surl.li/coayl>), Положення про учасників процесу розроблення, започаткування та супроводження ОП (<http://surl.li/cohju>), Положення про участь стейкхолдерів у процедурах ЗЯ освітньої діяльності та ЯВО (<http://surl.li/cohka>). Передумовою до розроблення ОП є отримання ліцензії на провадження освітньої діяльності за спеціальністю (якщо вона ще не акредитована) та рішення Вченої ради університету (ВР). Підготовка за новою ОП може бути ініційована НПП, кафедри, керівництвом ЗВО, роботодавцями, ОСС. Кафедрою створюється ініціативна група (ІГ), яка здійснює аналіз, попереднє загальне оцінювання достатності наявних ресурсів для реалізації ОП. Після завершення аналізу ІГ звертається до ВР. За умови погодження ВР створюється проектна група (ПГ) у складі не менше трьох осіб, які мають науковий ступінь та/або вчене звання. До складу ПГ ОП у 2021 році ввійшли гарант та НПП, здійснювалось погодження з НМВ, навчальним відділом, відділом ЗЯВО, представниками роботодавців та ОСС. Розроблена ОП з додатками проходить рецензування із залученням НПП, роботодавців, ОСС. Після врахування рецензій ОП оприлюднюється на сайті не пізніше, як за місяць для обговорення (<http://surl.li/fkdp>). За результатами обговорення публікується зведена таблиця (<http://surl.li/gercc>). Оновлена редакція ОП з врахуванням пропозицій, подається для погодження ВР факультету. Після цього проект ОП подається до ВР ЗВО. Затверджена ВР ОП вводиться у дію наказом ректора. Моніторинг реалізується різними способами – анкетуванням, аналізом результатів оцінювання здобувачів, експертизою ОП. До участі у моніторингу

ОП залучають НПП, ОСС, роботодавців, випускників, працівників навчального відділу. Перегляд ОП здійснюють на основі результатів моніторингу (експертизи) або контролю якості. ОП може оновлюватись в частині усіх компонентів, крім цілей, ОК та ПРН, визначених чинним стандартом ВО. Передбачено участь стейкхолдерів у внесенні пропозицій гаранту щодо вдосконалення ОП. Оновлення ОП можуть проводитися щорічно і відображаються у її відповідних структурних елементах: РП, НП, силабусі. Внесені зміни до ОП затверджуються ВР. Перегляд та оновлення ОП, відбулось впродовж квітня-серпня 2021р. у зв'язку зі зауваженнями ЕГ та ГЕР попередньої акредитаційної експертизи ОП у 2021р. При оновленні враховувались результати моніторингу та пропозиції стейкхолдерів (blob:<https://office.naqa.gov.ua/ea8a15d1-65ce-417c-86fe-69e393bd0e1f>). ЕГ підтвердила інформацію, зазначену ЗВО про перегляд та суттєві оновлення ОП, вказану у СО. Під час комунікації із керівництвом ЗВО, ЕГ з'ясувала, що ЗВО не мав жодних труднощів у запровадженні і реалізації цих процедур.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЗВО передбачив участь ОСС в якості партнерів у процедурах періодичного перегляду ОП у нормативно-правовій базі. Відповідно до п. 4.9 Положення про ОП підготовки здобувачів ВО передбачена активна участь ОСС та здобувачів фокус-груп факультетів на різних етапах формування змісту ОП та їх перегляду шляхом подання гаранту зауважень та пропозицій щодо удосконалення змісту як окремих ОК, так і ОП загалом. Представники ОСС погоджували проєкт ОП. Під час спілкування із здобувачами, ЕГ з'ясувала, що здобувачі добре знайомі із такою можливістю та беруть участь шляхом висловлення власних ініціатив, а також здобувачі та ОСС справді є учасниками засідань кафедри та ВР, беруть участь в обговоренні та виступають із власними пропозиціями (blob:<https://office.naqa.gov.ua/7d6dbf9f-2d1e-4164-b8e6-b37cb72e4580>). У червні 2021 р. здобувач Помалія М.Я. запропонував збільшити кількість годин на вивчення іноземної мови (blob:<https://office.naqa.gov.ua/8751ef5b-7622-4cd3-aade-3e314f2a5149>). ЗВО відреагував розширивши каталог вибіркових дисциплін дисципліною «Англійська мова» та рекомендує її здобувачам до вивчення. На цьому ж засіданні обговорювались результати анкетування здобувачів щодо якості викладання за ОП. Ухвалено продовжити наповнення дисциплін модульного середовища (МС), посилити роботу з наповнення Каталогу вибіркових дисциплін. У таблиці за результатами обговорення також зазначено пропозицію здобувача Помалія М.Я. (<http://surl.li/gercc>). ЗВО регулярно з'ясовує думку здобувачів за допомогою анонімних опитувань щодо якості викладання на ОП (<http://surl.li/gesme>), оцінювання ОП (<http://surl.li/gesmj>), оцінювання НД (<http://surl.li/gesmm>), академічної доброчесності (<http://surl.li/gesmn>), оцінювання якості практичної підготовки (<http://surl.li/gesmp>), якості організації самостійної роботи в умовах ДН (<http://surl.li/gesmr>). Анкетування здобувачів відбувається щорічно з 2017. Результати анкетування аналізуються, і ЗВО реагує на них (blob:<https://office.naqa.gov.ua/4485390d-5cfd-47e8-967f-1e2b2583f995>). Окрім анкетувань під час комунікації ЕГ з'ясувала, що відділом ВЗЯО двічі на рік проводяться фокус-групи із здобувачами. Здобувачі підтвердили, що беруть участь в опитуваннях і ЗВО дослухається до них. Вони ознайомлені із процедурами та виступають рівноправними партнерами. У ЗВО діють сильні ОСС. Окрім того, ЗВО та ОСС стверджують, що проводять також постійний моніторинг шляхом зустрічей та опитувань потреб здобувачів аудиторно (<http://surl.li/gesnm>). Найвний механізм звернення до ректора через скриньку довіри, проводяться обговорення пропозицій із НПП. Комунікація налагоджена на хорошому рівні.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ЗВО також передбачив участь роботодавців у процесі періодичного перегляду ОП. Відповідно до п. 4.4.6 Положення про Положення про ОП підготовки здобувачів ВО, вказано про участь представників роботодавців у рецензуванні ОП. ЕГ з'ясувала, що ця норма відображається хорошим рівнем співпраці у ЗВО, зокрема, рецензіями ТОВ «АГРОХОЛДИНГ 2012» (blob:<https://office.naqa.gov.ua/6c02a179-271b-46b6-a387-57e80b1e4c08>), ТОВ «ЕНСЕЛКО-АГРО» (blob:<https://office.naqa.gov.ua/72c8d13a-18bc-4a51-bdbd-cbb2cc058fe4>), ТОВ «КОМПАНІЯ ЛАН» (blob:<https://office.naqa.gov.ua/09373eb1-a1d7-4edf-bbcb-94d50d29bcf5>). Пріоритетними роботодавцями для співпраці у ЗВО є аграрні компанії та ФГ, АО, організації, які займаються СГ-виробництвом. ЗВО підписує договори про співпрацю (blob:<https://office.naqa.gov.ua/6bcf911e-ea4c-4ccc-bd15-c71c8f080998>) (<http://surl.li/gfezl>) та про проведення практичних (лабораторних) занять (blob:<https://office.naqa.gov.ua/ab55fe48-7df8-45b3-af13-54ca1a738bec>) із роботодавцями. ЗВО залучає роботодавців до періодичного перегляду ОП в якості партнерів. Думку роботодавців з'ясовують за допомогою усних опитувань та на засіданнях кафедри (blob:<https://office.naqa.gov.ua/af6c00c7-b3b7-4f3b-91fo-7a597211864b>). Роботодавці беруть участь у погодженні ОП, до їхніх пропозицій і зауважень дослухаються. Зокрема, як вбачається з таблиці за результатами обговорення роботодавці внесли власні конкретні пропозиції щодо покращення ОП. Ряд пропозицій роботодавців знайшов конкретне місце у ОП, що підтверджується зведеною таблицею Численні рецензії роботодавців на ОП публікуються на сайті Загалом роботодавці схвально відгукуються про ОП, рекомендує її до впровадження. Щодо актуальних питань, які варто вирішити в межах ОП :поглиблення практичної підготовки здобувачів. Роботодавці також зацікавлені у випускниках за даною ОП, запрошують їх на практику та стажування. Чимало випускників ОП працевлаштовані у роботодавців-партнерів. Окрім того, відображення участі роботодавців у покращенні ОП можна зустріти і в погодженні ними проєкту ОП. ЗВО проводять анонімні анкетування роботодавців щодо задоволення якістю підготовки випускників (<http://surl.li/gesvm>) та якості професійної підготовки випускників роботодавцями (<http://surl.li/gesvo>). Загалом роботодавці задоволені рівнем підготовки випускників за ОП. ЗВО залучає експертів-практиків до проведення лекцій, зокрема проводились лекції (<http://surl.li/gesvx>). Разом із тим багато роботодавці

зазначають, що ЗВО запрошував їх до проведення лекцій, але вони змушені були відмовитись у зв'язку із завантаженістю. У рамках співпраці партнери-роботодавці також допомагають обладнанням, зокрема нещодавно ЗВО отримав від агрохолдингу «МХП» польовий комп'ютер (<http://surl.li/fxzdt>). ЕГ підтверджує достовірність відомостей вказаних у СО та зазначає про високий рівень залученості роботодавців до вдосконалення ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ЗВО підтримує постійну комунікацію з власними здобувачами. На базі ЗВО діє Центр кар'єри (<http://surl.li/fvymb>), який допомагає з працевлаштуванням та здійснює аналіз ринку праці. При відділі функціонує Асоціація випускників ХНУ (<http://surl.li/fvwnd>). Функціонує електронна база випускників, де можна ознайомитись з працевлаштованими випускниками за спеціальністю (<blob:https://office.naqa.gov.ua/bf6add02-9c5c-4ece-853b-9eec8cea978d>). Працевлаштуванню випускників сприяє і реалізації на базі ЗВО освітнього проекту «Open Agro University» (<http://surl.li/gesxw>). ЗВО запрошує випускників до комунікації та участі у вдосконаленні ОП. Зокрема, під час відкритої зустрічі ЕГ мала змогу поспілкуватись з випускниками ОП, які підтвердили те, що ЗВО з'ясує їхню думку та бачення щодо ОП. Актуальні побажання випускників полягають у поглибленні співпраці з партнерами для доступу здобувачів до сучасної техніки, поглиблення вивчення точного землеробства та збільшенні практичних занять. Окрім того, ЗВО проводить анкетування випускників щодо якості професійної підготовки випускниками ОП (<http://surl.li/gesws>). Як вбачається з результатів анкетування та комунікації з випускниками, вони задоволені рівнем підготовки на ОП та підтримують її реалізацію. Положення про ОП підготовки здобувачів ВО передбачає участь випускників у моніторингу ОП. Слід зазначити, що випускники вносили і власні пропозиції під час обговорення ОП, що відображено у таблиці (<http://surl.li/gercc>). Випускники Григорчук К. та Данилюк О. запропонували додати до ОК практику з водіння машинно-тракторних агрегатів. ЗВО врахував цю пропозицію, додавши до обов'язкових ОК «Навчальна практика з водіння машинно-тракторних парку».

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Основним нормативним актом, який регулює діяльність СВЗЯВО є Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та ЯВО у ХНУ (<http://surl.li/cocpf>). Відповідно до п. 3.1 СЗЯВО у ЗВО містить дві підсистеми: моніторингу якості ОП та освітньої діяльності; контролю ЯВО та забезпечення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу. Моніторинг якості ОП передбачає періодичний перегляд та оновлення ОП з урахуванням вимог ринку праці, освітніх потреб здобувачів та стейкхолдерів. Підсистема контролю ЯВО передбачає запобігання та виявлення академічного плагіату, оприлюднення критеріїв, правил і процедур оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. За результатами проведеного моніторингу у 2021 році було виявлено недоліки наповнення МС за ОП, що акредитується, а саме не повної відповідності назв ОК за ОП та назв дисциплін у МС. За результатами обговорення: оновлено літературні джерела та скориговано назви дисциплін відповідно до назв ОК ОП, наприклад «Машини, обладнання та їх використання в тваринництві»; скориговано каталог вибіркових дисциплін кафедри на сайті університету, а також розділено сторінку, де розміщуються силябуси дисциплін на дві «Силябуси обов'язкових дисциплін» (<http://surl.li/getbg>) та «Анотації рекомендованих вибіркових дисциплін» (<http://surl.li/getbh>), відкореговано «Модульне середовище для навчання» - всі дисципліни за ОП розміщено на одній сторінці, для зручності пошуку студентами (<https://goo.su/7DrXd>). (<blob:https://office.naqa.gov.ua/4e7f1a70-bf4c-453b-bcf4-25628cc9ed87>). Під час комунікації із працівниками структурних підрозділів, ЕГ з'ясувала, що ЗВО регулярно здійснює моніторинг ОП шляхом анкетування здобувачів, роботодавців та випускників, опитування на старостатах, обговорення серед НПП на засіданнях ВР, засіданнях кафедри. Відбувається оновлення ОП, враховуються результати попередніх акредитацій інших ОП та міжнародний досвід. Представники ЗВО зазначили, що станом на сьогодні суттєвих недоліків під час реалізації ОП виявлено не було. Всі попередні недоліки враховані та виправлені. На даний момент є пропозиції роботодавців та актуальні питання, які варто вдосконалити. Вагому роль у моніторингу відіграють здобувачі, у зв'язку з високим рівнем комунікації та зворотного зв'язку. Під час комунікації з гарантом виокремлено наступні кроки щодо вдосконалення ОП: рух до комплексності; перенесення переддипломної практики з весни на літо; внесення змін до ОК щодо поглибленого вивчення точного землеробства, враховуючи побажання випускників та роботодавців. Під час комунікації із ЕГ, представники ЗВО зазначали, що усвідомлюють необхідність вдосконалення ОП саме в цих напрямках і працює для того, щоб їх виправити.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У відомостях про СО ЗВО вказав посилання на зведену таблицю щодо врахування результатів зовнішнього забезпечення ЯВО. Під час акредитації ЕГ змогла з'ясувати та підтвердити суттєву роботу над покращенням ОП з врахуванням всіх зауважень та рекомендацій ЕГ та ГЕР (<http://surl.li/fmrrt>). Слід зазначити, що робота над створенням агрополігону триває, однак ЗВО продемонстрував рішучі кроки в напрямку досягнення цієї цілі шляхом надсилання листів до органів влади та поглибленням співпраці з роботодавцями з метою забезпечити їм якісні

умови для отримання практичних навичок на базі партнерів. Здобувачі підтвердили регулярність виїздів для проведення практичних (лабораторних) занять на базах роботодавців. Окрім цього, ЗВО продемонстрував врахування та пропозиції, висловлені під час акредитацій інших ОП та відреагував на них, впровадивши наступні покращення: - запроваджено анкетування здобувачів ВО з якості практичної підготовки (<http://surl.li/gesmp>); - запроваджено подвійну перевірку на наявність академічного плагіату та визначення рівня унікальності тексту кваліфікаційних робіт здобувачів ВО усіх спеціальностей та рівнів освіти за допомогою двох програмно-технічних засобів Anti-Plagiarism та Unicheck (<blob:https://office.naqa.gov.ua/31390f47-dcd2-4be5-9ea5-e4f26cad5cfo>). Слід зазначити, що Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності (<http://surl.li/coanj>) прийнятим 01 липня 2022 року передбачено подвійну безкоштовну перевірку, власною системою «Anti-Plagiarism» та «Unicheck» на підставі договору. Під час комунікації, представники ЗВО повідомили, що незважаючи на те, що «Anti-Plagiarism» демонструє доволі точні результати, вони використовують обидва сервіси. Під час проведення акредитаційної експертизи, ЕГ переконалась у достовірності інформації, вказаної ЗВО у СО та фактичному врахуванні та виправленні результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, сформульованих під час попередніх акредитацій.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

СЗЯВО у ЗВО є багаторівневою та здійснюється із залученням широкого кола стейкхолдерів. Передбачена у Положенні про СЗЯВО структура передбачає 5 рівнів: перший – здобувачі вищої освіти; другий – кафедра; третій – факультет; четвертий рівень – структурні підрозділи Університету; п'ятий – Наглядова рада Університету, вчена рада Університету, постійна Комісія вченої ради Університету із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, відділ забезпечення якості вищої освіти. Під час комунікації із керівницею СЗЯВО, ЕГ з'ясувала, що на рівні реалізації ОП найважливіша роль відіграється другому рівню – кафедрі. ЕГ з'ясувала, що до процедур спрямованих на підвищення розвитку ОП залучені також численні представники з інших ЗВО та наукових установ бере участь при проектуванні ОП (<http://surl.li/evuyr>), (<http://surl.li/getgj>), (<http://surl.li/getgl>). Представники зовнішньої академічної спільноти також вносили пропозиції за результатами обговорення, які були враховані ЗВО (<http://surl.li/gercc>). Активну участь на всіх етапах та процесах контролю і моніторингу якості освіти беруть також і представники академічної спільноти ЗВО. Думка здобувачів з'ясовується анкетуванням та опитуванням, вони можуть самостійно вносити свої пропозиції щодо ОП. НПП мають можливість долучитись до процедур через анкетування (<http://surl.li/getha>), обговорення, збори колективу, засідання кафедри або ж ВР. Співпраця із роботодавцями передбачає їхнє максимальне залучення, комунікацію, з'ясування їхніх думок, як і усно, так і письмово, зокрема через рецензії. Побажання залучених стейкхолдерів враховуються, простежується чітка політика ЗВО, спрямована на справжнє покращення умов реалізації ОП, шляхом налагодження максимально тісної співпраці. За результатами активної участі всіх стейкхолдерів, оновлена модернізована ОП була ухвалена рішенням ВР і введена в дію наказом ректора. (<blob:https://office.naqa.gov.ua/65403afd-fd53-4162-a58a-b1548f64d4c5>). У ЗВО постійно здійснюються процеси і процедури ВЗЯО, згідно з внутрішніми положеннями. ЗВО дбає також і про академічну доброчесність, розроблено відповідне положення (<http://surl.li/coanj>) та Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу (<http://surl.li/cosra>). НПП та здобувачі підписують декларацію доброчесності (<http://surl.li/ddprn>). Здобувачі зазначали, що НПП надають поради здобувачам щодо правильного цитування, процедура захисту кваліфікаційних робіт є суворою у відношенні до плагіату. Вагому роль у поширенні інформації щодо цих процедур відіграють ОСС, які проводять ознайомчі заходи. Здобувачі ознайомлені із процедурами забезпечення академічної доброчесності, добре в них розбираються.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ЗВО має чіткі врегульовані процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, послідовно дотримується цих процедур. Процедури відбуваються із максимальним залученням стейкхолдерів і врахуванням їхніх побажань. Результатами співпраці є реальні зміни ОП. Існує розгалужена система забезпечення якості вищої освіти, яка забезпечує вчасне реагування. Здобувачі, ОСС, НПП та роботодавці, випускники залучені до процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. СЗЯВО є активною, виявляє недоліки, а ЗВО вчасно і повністю реагує на них, що підтверджується конкретними прикладами. ЗВО відповідально ставиться до використання кращих практик, враховує досвід інших ЗВО (зокрема міжнародних) та зауваження (рекомендації) висловлені в процесі попередньої акредитації і акредитації інших ОП при формуванні ОП Агроінженерія. У ЗВО сформована культура якості, в якій кожному учаснику освітнього процесу відведена своя роль. ЗВО дбає про культуру академічної доброчесності

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Недостатньо глибока співпраця з роботодавцями щодо доступу до сучасного МТЗ, про що зазначали випускники. Рекомендації : Поглибити співпрацю з роботодавцями, здійснити пошук нових партнерів для кращого доступу

здобувачів до сучасної техніки. Врахувати побажання стейкхолдерів щодо поглиблення вивчення точного землеробства.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП «Агроінженерія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 8.1, 8.2, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7 та окремими недоліками за підкритеріями: 8.3 (недостатньо глибока співпраця з роботодавцями щодо доступу до сучасного МТЗ). Виходячи з аналізу підтверджуючих фактів наданій інформації, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, встановлена достатня відповідність ОПП Критерію 8, з недоліками, які не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

За наслідками аналізу численних внутрішніх документів ЗВО, які опубліковані у відкритому доступі на офіційному веб-сайті у розділі «Нормативні документи» (<http://surl.li/dilyt>), ЕГ дійшла висновку щодо наявності широкої нормативно-правової бази, яка регулює права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу. Фундаментальні документи містяться на сайті у вкладці «Установчі документи». ЗВО розробив власну Стратегію розвитку на 2021-2025 рр. (<http://surl.li/cobag>), Стратегію інтернаціоналізації на 2022-2025 рр. (<http://surl.li/gfejbj>), Стратегію розвитку Наукової бібліотеки на 2022-2026 рр. (<http://surl.li/gfejkk>). Основними документами, які визначають діяльність ЗВО є Статут (<http://surl.li/cosyuk>); Правила внутрішнього розпорядку, які регламентують основні права та обов'язки, норми поведінки і взаємовідносини НПП, здобувачів та працівників ЗВО (<http://surl.li/cogkx>). Окрім того, ЕГ ознайомила із Положеннями, які опубліковані на сайті в однойменній вкладці «Положення». Положення про організацію освітнього процесу визначає основні засади й принципи реалізації освітнього процесу (<http://surl.li/coayl>). Розроблено і опубліковано нормативні акти, які регулюють академічну доброчесність, зокрема Кодекс академічної доброчесності (<http://surl.li/cocra>), Декларацію доброчесності (<http://surl.li/ddprn>). Правила і процедури є чіткими і зрозумілими, здобувачі та НПП добре ознайомлені із ними. Під час комунікації ЕГ з'ясувала, що керівництво ЗВО та НПП дбають про поширення знання процедур і правил серед здобувачів. До цього процесу також залучаються і ОСС. Загалом ЗВО публікує на офіційному сайті широкий перелік документів, залишаючи їх доступними для перегляду та ознайомлення. Сайт є доволі зручним для перегляду, наявні розділи, наповнені необхідними документами. Окрім того, наявні дві версії сайту: українською та англійською мовою. На сайті наявні також кнопки швидкого доступу до нормативних документів, ІС «Електронний університет» та МС, що суттєво спрощує доступ. Кнопка «Пошук» є робочою та також спрощує доступ до пошуку необхідної інформації. ЗВО публікує рішення ВР, що також забезпечує кращий доступ до процедур та інформації, однак разом з тим ЕГ не змогла знайти опубліковані рішення ОСС, що є підставою для рекомендацій з метою забезпечити ще кращий рівень відкритості. В рамках підкритерію ще однією рекомендацією буде створити версію сайту для осіб з порушеннями зору, що є хорошою практикою. Разом із тим, рівень чіткості і доступності правил у ЗВО перебуває на високому рівні, про що свідчать як ознайомлення із сайтом ЕГ, так і комунікація із здобувачами під час проведення експертизи.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проекти документів для громадського обговорення на сайті ЗВО публікуються у окремій вкладці «Проекти ОП» (<https://khmnu.edu.ua/project-op-b/>). Серед переліку документів також ЕГ знайшла і проект ОП 208 «Агроінженерія» бакалавр із активним посиланням на програму (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/proekty-op/b/208-ai-2021.pdf>). Перевірити дату публікації проекту є об'єктивно неможливим, однак під час комунікації із представниками ЗВО, вони запевнили ЕГ, що проект був опублікований значно раніше. Відповідний факт підтвердили і під час комунікації з стейкхолдерами. Підтвердження можемо знайти і у таблиці за результатами обговорення, де зазначено період обговорення (01.04 – 26.08.2021). ОП була затверджена 31.08.2021 наказом ректора № 106 (<blob:https://office.naqa.gov.ua/fc8714cc-1831-4a63-bc1c-aea7f208b66d>). Відповідно процедура публікації проекту ОП за місяць до прийняття для отримання зауважень та пропозицій стейкхолдерів у ЗВО дотримується.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОПП є оприлюднена на офіційному веб-сайті у окремій вкладці «Освітні програми. Бакалавр» за назвою «208 Агроінженерія» (<http://surl.li/gffbc>). Перед доступом до посилання розміщено короткий опис ОП для ознайомлення із зазначенням гаранта, мети, основного фокусу та особливостей ОП. Посилання безпосередньо на ОП за адресою (<http://surl.li/fzcdc>). Слід зазначити, що посилання на ОП є активним, включає загальну характеристику ОП, мету, цілі, інформацію про придатність випускників до працевлаштування, інформацію про викладання та оцінювання, перелік програмних компетентностей (інтегральні, загальні та фахові), ПРН, інформацію про ресурсне забезпечення ОП та академічну мобільність. Для кращого розуміння змісту додано перелік ОК та їх логічну послідовність, структурно-логічну схему ОП, інформацію про форму атестації здобувачів, вимоги до наявності СВЗЯО, матрицю відповідності програмних компетентностей ОК, матрицю забезпечення ПРН відповідним компонентам ОП. Разом із тим, зазначена ОП опублікована також і на сайті кафедри у вкладці «Освітні програми» (<http://surl.li/gffft>). Навчальні плани ЗВО публікує безпосередньо у модульному середовищі. Під час демонстрації його роботи ЕГ переконалась у тому, що ЗВО регулярно оновлює НММ за навчальними дисциплінами у модульному середовищі. Здобувачі підтвердили, що ЗВО своєчасно і повно публікує всю необхідну і-ю, а вони її використовують. ЗВО забезпечує достатність обсягу оприлюдненої і-ї про ОП, щоб забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою. Рекомендацією в рамках цього підкритерію буде публікація навчальних планів, робочих програм та силабусів на офіційному веб-сайті та сайті кафедри.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЗВО має сильну нормативну базу, яка регулює процедури і правила поведінки, включаючи права та обов'язки всіх учасників ОП. Також ЗВО дбає про поширення цих правил і процедур поза межами сайту, проводячи зустрічі і залучаючи до них ОСС. Як наслідок, у ЗВО здобувачі та НПП добре ознайомлені із переліком процедур. Офіційний веб-сайт є наповнений, наявні дві версії: українською та англійською мовами, пошук є зручним, зокрема за допомогою робочої кнопки «Пошук». ЗВО вчасно і в достатньому обсязі публікує і-ю про ОП. Дотримується процедура щодо публікації проєкту для обговорення не пізніше, ніж за місяць. ЗВО публікує ОП та розгорнуту інформацію про неї на офіційному веб-сайті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЗВО не публікує протоколи засідань та рішення ОСС, відсутня версія сайту для осіб з порушеннями зору. Силабуси, НП та РП ОП публікуються у модульному середовищі, а не на офіційному веб-сайті ЗВО та кафедри. Втім ці недоліки є незначними, не впливають суттєво на відповідність критерію 9, а є підставою для рекомендацій. Рекомендації: задля забезпечення ще вищого рівня прозорості публікувати для ознайомлення із протоколами та рішенням ОСС, розробити версію сайту для осіб з порушеннями зору, опублікувати силабуси, НП та РП на сайті ЗВО та кафедри.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП «Агроінженерія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти має достатній рівень узгодженості за підкритерієм 9.2. та окремими недоліками за підкритеріями: 9.1 (ЗВО не публікує протоколи засідань та рішення ОСС, відсутня версія сайту для осіб з порушеннями зору), 9.3 (Силабуси, НП та РП ОП публікуються у модульному середовищі, а не на офіційному веб-сайті ЗВО та кафедри). Виходячи з аналізу підтверджуючих фактів наданій інформації, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, встановлена достатня відповідність ОПП Критерію 9, з недоліками, які не є суттєвими.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Кірчук Руслан Васильович

Члени експертної групи

Кириченко Роман Васильович

Грицевич Андрій Ігорович